БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 175 (17.159). • 2 август 1978 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Қашқадарё областининг саноат корхоналари коллективлари саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш етти ойлик планини муддатидан барвақт бажардилар. Топшириққа қўшимча равишда бир неча миллион сўмлик ҳар хил маҳсулот реализация қилинди. [ЎзТАГ].

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ЯНГИ ГИДРОУЗЕЛ

Қорақалпоғистон АССРдаги Қувонишжарма магистрал каналининг охирги қисмида секундига 139 кубометр сув ўтказишга мўлжалланган катта гидроузел ишга туширилди. Бу ерда қўлбола дарё тўрт ўзанга бўлинади. Илгари сувнинг шу ўзанларга тақсимланиши амалда назорат қилинмас эди. Эндиликда гидроузелда ўрнатилган автомат приборлар сувнинг тақсимланишини тартибга солиб туради. Бу эса сувдан хўжаликларнинг энг зарур эҳтиёжларини ҳисобга олиб, оқилона фойдаланиш имконини беради.

Айни вақтда ирригация системаси реконструкция қилинди. Натижада Тахтакўпир кўриқ массивида шу беш йилликдаёқ экинзорларни 30 минг гектар кенгайтириш имконияти яратилди. Бу массивда янги шоликорлик зонаси барпо этилмоқда.

РЕКОНСТРУКЦИЯ ТУФАЙЛИ

Қашқадарё областидаги қоракўлчилик хўжаликларида йил бошидан буён юз минг гектар яйлов реконструкция қилинди. Бу топшириқда мўлжаллангانидан уч баравар кўп. 180 мингдан кўпроқ қўй ва эчки боқилаётган ихтисослаштирилган «Большевик», «Нишон», «Чорвадор» совхозларининг яйловларида янги қудуқлар, сув тўпланадиган ҳавзалар вужудга келтирилди. Бу ерда 150 метр чуқурликдан сув чиқарилади.

Қашқадарё областида яйловларга сув чиқариш ва уларни реконструкция қилишнинг узоқ муддатга мўлжалланган программаси амалга оширилмоқда.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ

Навоийдаги «Бухараирстрой» трестига қарашли биринчи механизациялашган кўчма колоннанинг ёш коммунист Николай Ахтимов бошлиқ экскаваторчилар бригадаси 1983 йил ҳисобига ишлай бошлади. Механизаторлар беш йиллик мобайнида пландаги 436 минг кубометр ўрнига 900 минг кубометр тупроқ суриш мажбуриятини олиб, ўз ваъдаларига вафо қилмоқдалар. Улар кунлик нормани 250-300 процент қилиб бажармоқдалар.

Бригада аъзолари вазифаларни ўзаро оқилона тақсимлаб олишганки, бу машиналарни яхши парвариш қилиш, иш вақтининг ҳар бир минутидан самарали фойдаланиш имкониятини бермоқда.

Пешқадамлар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига жавобан, беш йиллик ичида 13 йиллик топшириқни бажарамиз, деб янги маррани мўлжалламоқдалар.

СИФАТ БЕЛГИЛИ ДАЛАЛАР КЎПАЙСИН!

КИЧКИНТОЙЛАРГА ҒАМХЎРЛИК — БУТУН ЖАМОАТЧИЛИК ИШИ

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ Владимир Ильич Ленин болаларни имтиёзли синфлигини таъкидлаб яхши нарсаларнинг ҳаммаси болаларга деган эди. Доҳий васиятига амал қилган Коммунистик партия ва Совет давлати ёш авлодни жисмоний бақувват, маънавий баркамол, ҳар томонлама етук кишилар бўлиб етишишлари ҳақида тинмай оталарча ғамхўрлик қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида таъкидланганидек, ҳали яқин ўтмишда ҳам қишлоқда болалар боғчалари ва яслилари жуда камдан-кам қурилар эди, уларнинг борлари ҳам одатда ноқулай биноларда жойлашарди. 1965 йилдан кейин типовой лойиҳалар асосида қарийб 2 миллион бола учун мактабгача тарбия муассасалари, 11 миллион ўқувчи учун умумий таълим мактаблари, жами 8 миллион ўринли клублар ва маданият саройлари, кўпдан кўп соғлиқни сақлаш, коммунал хизмат объектлари, спорт иншоотлари барпо этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг республикада жамоат мактабгача муассасаларининг аҳволи ва уни ривожлантириш ҳақидаги қарори бу соҳада кескин бурилиш ясади. Эндиликда республикамиздаги мавжуд болалар боғча ва яслиларида меҳнаткашларнинг минг-минглаб фарзандлари тарбияланмоқдалар. Колхоз ва совхозларда ҳам бу борада катта ўзгаришлар рўй берди. Ҳозир республикада болалар боғчаси ва яслилари бўлмаган бирonta хўжаликни топиш қийин.

Умумдавлат аҳамиятига молик бўлган бу муҳим социал масалани муваффақиятли ҳал этиш — мактабгача тарбия муассасалари тармоғини муттасил кенгайтириш борасида Фарғона, Андижон, Бухоро, Жиззах областларида ибратли ишлар қилинди. Тошкент областининг Свердлов номли колхозидаги ясли—боғча—мактаб комплексини ҳақли равишда «маърифат шаҳарчаси» деб аташ мумкин. «Политотдел» колхози ҳам ҳар томонлама ибрат қилиб кўрсатишга арзигулик болалар масканларига эга. Бу боғчаларда ёш авлод тарбиясининг ҳар бир бўғини жуда оқилона ва пухта ўйланган. Сариосиё районидаги «Коммунизм», Андижон районидаги Карл Маркс номли ва шу сингари кўпгина колхозларда бир нечтадан болалар боғчаси ва яслилари мавжуд. Бу борадаги ютуқларимизнинг рўйхатини янада давом эттириш мумкин. Лекин шуни айтиш кифояки, кейинги 12 йил ичида республиканинг қишлоқ жойларида 34 миллион квадрат метрга яқин уй-жой қурилди. Бир миллион 194 минг ўқувчига мўлжалланган мактаблар фойдаланишга топширилди. Қарийб 253 минг ўринли мактабгача жамоат тарбия болалар муассасалари қурилиб, нуридийдаларимиз бўлган истиқбол эгалари ихтиёрига бериб қўйилган.

Бугунги жажжи ўғил-қиз колхоз ва совхознинг келажакдаги хўжайини эканлигини яхши тушунган раҳбар ходимлар партия ва ҳукуматимизнинг кичкинтойлар фароғати ҳақида қабул қилган қарорларида қўйилган вазифаларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Афсуски, шундай хўжалик раҳбарлари ҳам мавжудки, улар боғча ва яслилар қурилишига жиддий эътибор бермайдилар. Муҳим тарбиявий маскан бўлган болалар боғча ва яслиларида кичкинтойлар қандай яшаяпти, уларнинг тарбияси қандай йўлга қўйилган? Бу масала билан улар шуғулланишга «вақт топишмайди». Сирдарё область Оқолтин районидаги Усмон Юсупов номли совхоз раҳбарлари ҳақида худди шу фикрни айтиш мумкин.

Шундай ҳоллар ҳам содир бўлмоқдаки, баъзи қурилиш ташкилотлари ва министрликлар болалар боғчалари ва яслилари қурилишини ҳеч қандай сабабсиз чўзадилар, муҳим аҳамиятга эга бўлган бундай қурилиш объектларини ҳеч қандай асоссиз йилнинг бир кварталидан иккинчи кварталига кўчираверадилар. Масалан, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги, ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими, «Узплодоовошчвинпром» бу объектларнинг қурилиши бўйича шу йилнинг ярим йиллик планини бажармади. Бундай аҳволга чек қўйиш лозим. Ҳар бир янги болалар боғчаси ва яслиси биносини мактаблар сингари янги ўқув йили бошланишигача — биринчи сентябргача фойдаланишга топширилишига эришиш лозим.

Кичкинтойларни жисмоний ва эстетик тарбиялашда мактабгача болалар муассасаларини дид билан жиҳозлаш ниҳоятда муҳим аҳамиятга эгадир. Шунинг учун мактабгача тарбия муассасаларининг моддий базасини мустаҳкамлаш, уларни тегишли мебеллар ва жиҳозлар билан таъминлаш масаласини республика Давлат план комитети ва «Ўзбекбирлашув» жиддий назорат остига олмоғи зарур.

Болалар боғча ва яслилари кичкинтойларнинг иккинчи уйи экан, бу борада боғча ва ясли мудиралари ва тарбиячиларининг вазифаси ниҳоятда масъулиятлидир. Республикамизда ўз соҳасининг устаси бўлган, олдимизда турган вазифанинг моҳиятига тўғри тушунадиган болалар боғча ва яслиларининг мудиралари ва тарбиячилари жуда кўп. Аммо, мактабгача тарбия муассасаларининг тармоғи йил сайин кенгайиб бораётганлиги ва шу билан бирга бугун боғча ёки яслида тарбияланаётган кичкинтойлар эртанги куннинг ўқувчиси эканлигининг ўзиёқ олий маълумотли кадрларга бўлган талабни тобора оширмоқда. Шундай экан, республикада мактабгача тарбия факультетларига қабул қилинадиган студентлар сонини ошириш айни муддаодир. Партия ва ҳукуматимиз мактабгача доимий тарбия муассасалари шаҳар ва қишлоқларда ижтимоий тарбиянинг ажралмас қисми бўлиб қолиши лозимлигини таъкидламоқда.

Республика далаларида меҳнат сурури кун сайин авж олмоқда. Шундай экан, далада меҳнат қилаётган кишиларнинг фарзандларига хизмат кўрсатишни кундан-кунга яхшилаш шу куннинг муҳим вазифаларидан биридир. Демак, мавсумий болалар боғча ва яслилари сонини ҳам шароит тақозосига қараб кўпайтириш ҳақида ўйлаб кўрмоқ лозим. Лекин, редакциямизга келаётган сигналларга қараганда, республикамизнинг Қорақалпоғистон АССР, Сирдарё, Сурхондарё, Хоразм ва бошқа айрим областларда боғча ва яслилар қурилишига ҳамон етарли эътибор берилмаётир.

Вазифа — партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва халқ маорифи органлари кичкинтойлар масканларини ўз вақтида қуриб фойдаланишга топширишга эришиши, уларда кичкинтойлар ҳар томонлама мириқиб дам олишини таъминлашдан иборатдир. Зеро, республикамизда қурилиш ишлари кўлами йилдан-йилга кенгайиб боришига қарамасдан ҳамон бир қатор областларда болалар боғчалари қурилиши суръати шу куннинг юксак талабларидан орқада қолмоқда. Баъзи областларда эса эски биноларни мактабгача тарбия жамоат муассасаларига мослаштириш билангина кифояланиб қолмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, қишлоқ қурилиши ҳозирча танг жой бўлиб қолмоқда экан, бу борада ҳам мавжуд камчилик ва нуқсонларни ўз вақтида бартараф этиш партия ва совет ташкилотларининг масъулиятли ва муқаддас вазифасидир.

ДЎСТЛАР МАСЛАҲАТИ ОЛТИНДАН ҚИММАТ

Наманган қишлоқ меҳнаткашларининг ўзаро текшириш бригадаси Андижон областида ўз ишини тамомлади. Қўшни область вакиллари андижонлик деҳқонлар социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари билан танишдилар. Мусобақани янада ривожлантириш тўғрисида келишиб олдилар. Наманганликлар Андижон хўжаликларининг далаларида ғўза асосан яхши ривожланаётганлигини, экинни деҳқонлар юқори сифатли парвариш қилаётганликларини таъкидладилар. Андижон районидаги Киров номли колхозда, бошқа хўжаликларда ҳар туп ғўзада 7-8 тадан бўлиқ кўсак бор. Бу ерда кўпгина бригадалар ғўзани чеканка қилиб бўлди. Лекин, текширувчилар таъкидлаб ўтганидек, айрим хўжаликларда сувдан норационал фойдаланилмоқда, бир қанча участкаларга қишлоқ хўжалик зараркунандалари тушган. Мусобақадош дўстлар андижонликларга техникадан янада самарали фойдаланишни, Ватанга 625 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш тўғрисидаги юксак социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун ғўза парваришини зўр бериб давом эттиришни маслаҳат бердилар.

(ЎзТАГ мухбири).

Шу кунларда республикамизнинг кўпчилик далаларида мўл ҳосил учун курашда деҳқонларга қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари ҳам яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар тепадан туриб ғўзаларга тушган ҳашаротларни йўқ қилишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Жиззах областининг далаларида ишлаётган учувчи-экипажларининг ҳар бири кунига 350-400 гектар ердаги пахтазорни ҳашаротлардан тозаламоқда. Суратларда: иккинчи учувчи Сергей Кравченко, экипаж командири Александр Каземир ҳамда агроном энтомолог Маман Муродовлар навбатдаги вазифаларни муҳокама қилмоқдалар. Пастдаги суратда эса қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши дори сепиш пайти.

А. Горокрик фотолари. [ЎзТАГ фотохроникаси].

Ҳамкорлик йўлидан

1 август куни Москвада очилган Ҳиндистон миллий виставкасида бадиий ҳунармандчилик маҳсулотларидан то космик аппаратларгача бўлган маҳсулотларни кўрасиз. «Мангу ва ҳамиша навқирон Ҳиндистон» шиори остида ўтказилаётган бу виставканинг экспозицияси шу мамлакатнинг тарихи ва урф-одатлари тўғрисида ҳикоя қилади, миллий экономика ва маданиятнинг турли соҳаларида эришилган ютуқлар билан таништиради.

Экспозициянинг махсус бўлими Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликка бағишланган.

Виставкани очиш маросимида Ҳиндистон ҳукумати ташқи савдо, гражданлар таъминоти ва кооперацияси министри М. Дхариа гапирди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов виставка қатнашчиларини табриклади.

Маросимда Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси И. К. Гужрал ҳам нутқ сўзлади.

Виставканинг очилишида КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Н. М. Пегов, СССР министрлари Н. В. Голдин, Н. С. Патоличев ҳозир бўлдилар.

Экспозиция СССР савдо-саноат палатасининг ёрдами билан ташкил қилинди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика экономикасини ривожлантиришда актив қатнашганликлари ҳамда давлат банки системасида узоқ йил самарали ишлаганликлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берди:

Абдуллаева Анастасия — давлат банки Ўзбекистон республика конторaси бошқарувчисининг ўринбосари

Абдуллаев Шукур — давлат банки Тошкент шаҳар Чилонзор бўлимининг бошқарувчиси

Икромов Бурҳон — давлат банки Наманган область, Норин бўлими бошқарувчисининг ўринбосари

Кабалдин Григорий Демьянович — давлат банки Самарқанд область конторaси бошқарувчисининг ўринбосари

Шалигина Александра Ивановна — давлат банки Тошкент область, Чиноз бўлими бошқарувчисининг ўринбосари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Самарқанд область партия комитетининг санъат муассасаларига раҳбарлиги ва уларнинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ролини кучайтириш тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Қарорда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш, Коммунистик партиянинг доимий ғамхўрлиги ва эътибори туфайли катта тарихий ва бадиий анъаналарга эга бўлган Самарқанд шаҳри Совет ҳокимияти йилларида мамлакатнинг йирик маданий марказларидан бирига айланди.

Ҳозирги вақтда Самарқанд шаҳри ва областида ёзувчилар, рассомлар, архитекторлар, журналистлар союзларининг, республика театр жамиятининг бўлимлари бор; 4 та профессионал театр ишлаб турибди ва бешинчи театр очилади, область филармонияси ташкил этилди, санъат билим юрти мавжуд бўлиб, хореография ва театр билим юрти, маданий-маърифий техникум ташкил этилмоқда. Кўплаб музейлар, кинотеатрлар, маданият саройлари ва клублар ишлаб турибди, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг сони ортиб боряпти. Областда икки мингдан зиёд ижодкор ходим — актёрлар, режиссёрлар, музикачилар, ёзувчилар, рассомлар, декоратив-амалий санъат усталари, шу жумладан Ўзбекистон ижодий союзларининг 600 га яқин аъзоси бор.

Самарқанд область партия комитети КПСС XXV съездининг қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларини бажара бориб, санъат муассасаларига раҳбарлик қилиш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларнинг маънавий маданиятини янада юксалтиришда бу муассасаларнинг ролини ошириш соҳасида собитқадамлик билан иш олиб бормоқда. Область партия ташкилоти маданият муассасалари, маҳаллий ижодий ташкилотларнинг фаолиятини ижтимоий-сиёсий ва ғоявий-эстетик тарбия ягона системасининг бир бўғини деб ҳисоблайди. Эстетик пропаганда ва маданий-оммавий ишларга доир актуал проблемалар юзасидан активларнинг йиғилишлари, илмий-назарий ва илмий-амалий конференциялар мунтазам равишда ўтказилмоқда. Санъат ва адабиёт кадрлари билан олиб бориладиган ишларнинг яхши ўйлаб чиқилган системаси таркиб топди, бу кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга катта эътибор берилмоқда; кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви яхшиланмоқда. Область партия комитети ҳузурида бадиий кенгаш тузилди. Бу кенгаш областда маданий қурилишга доир кундалик вазифаларни комплекс тарзда ҳал этмоқда.

Самарқанд областидаги театрлар, маҳаллий рассомлар, ёзувчилар, архитекторлар бир қанча талантли асарларни яратдилар: декоратив-амалий санъат усталарининг ижоди мамлакатимизда ва чет элларда кенг эътироф этилди. Санъат ва адабиётнинг халқ турмуши билан алоқасини мустаҳкамлаш учун кўп иш қилинмоқда.

Санъат ва маданият муассасаларининг моддий-техника базаси доим мустаҳкамланмоқда. А. П. Чехов номли Самарқанд рус драма театри ва А. Мажидий номли Каттақўрғон ўзбек драма театри бинолари фойдаланиш учун топширилди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Самарқанд область партия комитетининг санъат муассасаларига раҳбарлик қилиш соҳасидаги фаолиятида камчиликлар бор, бунинг натижасида айрим санъат, маданият муассасалари ва ижодий ташкилотларнинг иши КПСС XXV съезди қўйган вазифаларга ҳали тўлиқ жавоб бермаётир, деб таъкидлайди.

Айрим драма театрларининг репертуарида замонавий мавзуларга доир кенг кўламдаги асарлар СССРдаги қардош халқлар драматургияси, рус ва жаҳон классикларининг энг яхши пьесалари кам. Баъзи театр коллективларининг труппалари малакали ижодкор ходимлар билан мустаҳкамланган эмас. Кадрлар орасида, хусусан опера ва балет театри кадрлари орасида қўнимсизлик ҳали катта. Чинакам ижодий муҳит ҳамма жойда ҳам яратиб берилган, деб бўлмайди. Бадиий кенгашлар театр коллективларининг ижодий фаолиятида ҳануз ҳал қилувчи роль ўйнамаётир.

Область филармониясининг структураси ва уни ривожлантириш истиқболлари белгилаб чиқилмаган. Музика муассасалари санъатнинг мураккаб формаларини ҳанузгача кам пропаганда қилмоқдалар, музика ва хореография соҳасида таниқли моҳир усталарни бу муҳим ишга жалб этмаяптилар.

Театр-музика муассасалари учун кадрлар тайёрлашнинг бадиий олий ўқув юртлари бўлимларига танлаб олиш каби формасидан етарли даражада фойдаланилмаётир.

Областда бадиий танқиднинг ривожланиши замонавий талаблардан орқада қолмоқда. Бу ерда ишлаб турган театршунослар, музикашунослар, санъатшунослар сира ҳам етарли эмас.

Областда талантли ёшлар бўлишига қарамай, ижодий союзлар аъзоларининг сони суст ортиб боряпти. Санъат, маданият муассасалари ва билим юртларининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш тақозо этилади. Маданий объектлар қурилишига ажратиб берилган маблағлар қониқарсиз ўзлаштирилмоқда.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Кинематография давлат комитети, республика ёзувчилар, рассомлар, композиторлар союзлари, театр жамияти Самарқанд областидаги санъат, маданият муассасаларининг эҳтиёжларига етарли даражада чуқур эътибор бермаётирлар ва уларга амалий ёрдам кўрсатмаётирлар. Республика газеталари ва журналлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети Самарқанднинг маданий ҳаётига доир масалаларини мунтазам равишда ёритмаётир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Самарқанд область партия комитетига кўрсатиб ўтилган камчиликларни тугатишни, тўпланган тажрибага таяниб, санъат, маданият муассасалари ва ижодий ташкилотларнинг фаолиятини янада яхшилаш чораларини ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишни топширди:

санъат ва маданият муассасалари партия ташкилотларининг фаолияти систематли равишда анализ қилинсин, маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишда уларга амалий ёрдам берилсин, ижодкор зиёлиларнинг энг яхши намояндалари ҳисобига уларнинг сафларини ўстиришга алоҳида эътибор қилинсин;

ижодкор зиёлиларни, хусусан ёшларни сиёсий жиҳатдан тарбиялаш кучайтирилсин, уларда яратиладиган асарларнинг ғоявий-бадиий савияси учун юксак масъулият туйғулари оширилсин, улар орасида зарур талабчанлик, ўртоқларча ҳамжиҳатлик муҳити вужудга келтирилсин, самарали ижодий ишлар учун шарт-шароит яратиб берилсин; санъат ходимларининг, хусусан ёш мутахассисларнинг ижодий ва маиший шароитларини янада яхшилаш чоралари кўрилсин.

Ўзбекистон ёзувчилар, рассомлар, архитекторлар союзларига ва театр жамиятига Самарқанд шаҳридаги ва бошқа область марказларидаги ижодий бўлимларга катта ёрдам бериш, уларни юқори малакали мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлаш; правлениеларнинг сайёр пленумларини, секретариат, президиумнинг кенгайтирилган мажлисларини планли равишда ўтказиб туриш ва буларда маҳаллий ижодий союзларнинг фаолиятини чуқур анализ қилиш ва уларнинг вазифаларини конкрет ҳал этиш, ёш талантларни аниқлаш, уларга доим эътибор бериш; областдаги бадиий зиёлиларнинг учрашувларини, мамлакатдаги, республикамиздаги таниқли адабиёт ва санъат арбоблари билан китобхонлар конференцияларини, халқ бахшилари иштироки билан фольклор кечаларини мунтазам суратда уюштириш таклиф этилди.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига қуйидаги ишларни бажариш топширилди:

Самарқанд областидаги санъат ва маданият муассасаларининг фаолиятини яхшилаш учун конкрет чоралар кўриш;

область театрларининг ижодий составини мустаҳкамлаш мақсадида 1979 йилдан бошлаб мамлакатдаги бадиий олий ўқув юртларининг, шунингдек А. Н. Островский номли Тошкент театр-рассомчилик институти, М. Ашрафий номли Тошкент давлат консерваториясининг тегишли кундузги бўлимларига асосан областлардан келган абитуриентлар ҳисобига ўқувчилар танлаб олиш;

Самарқанд областининг режиссёр, театр рассомлари, театршунослар, санъатшунослар, музикачиларга бўлган эҳтиёжларини таъминлаш;

Самарқанд область партия комитети билан бирга Самарқанд шаҳрида театр-техника билим юртини очиш тўғрисидаги масалани тез орада ҳал этиш, бу билим юрти актёрлар, бутафорлар, костюмерлар, ёритувчилар ва бошқа мутахассисларни тайёрлайди.

Самарқанд область ижроия комитети ва Ўзбекистон Рассомлар союзи билан биргаликда 1979 йил 1 сентябрга қадар Ўзбекистон халқлари маданияти ва санъати тарихи Самарқанд музейининг филиали сифатида атоқли керамикачи рассом Умар Жўрақуловнинг мемориал музей-устахонасини ташкил этиш.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Самарқанд область партия комитетига, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитетига, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига Ҳ. Олимжон номли Самарқанд ўзбек драма театрини, тўртта қишки кинотеатрини, Афросиёб музейини қуриш планларини сўзсиз бажаришни, тарихий ёдгорликларни реконструкция қилишни, областдаги маданият муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашни топширди.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари, Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетларига, республика газеталари ва журналлари редакцияларига Самарқанд ёзувчиларининг асарларини мунтазам равишда нашр этиш, Самарқанд шаҳрининг маданий ҳаётини муттасил ёритиш таклиф қилинди.

Халқ контроли саҳифаси

✦ ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИГА МУҲИМ ЭЪТИБОР ✦ ИЛҒОР НАЗОРАТЧИЛАР ТАЖРИБАСИДАН ✦ МЕҲНАТ ИНТИЗОМИ — ЮТУҚЛАР ГАРОВИ ✦ ФОНДЛАР САМАРАДОРЛИГИ УЧУН.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қишлоқ хўжалигини янада юксак босқичга кўтариш вазифаларини белгилаб берди. Пахтачиликни комплекс механизациялаш, колхоз-совхозлардаги ишлаб чиқариш объектларини, биринчи навбатда чорвачилик комплексларини барвақт қуриб ишга тушириш, маблағлардан самарали фойдаланиш каби катта вазифаларни қўйди. Бу вазифаларнинг тўла амалга оширилиши мамлакатимиз иқтисодий потенциали учун нақадар қудратли аҳамиятга эга эканлигини колхозчилар, совхоз ишчилари, шаҳар меҳнаткашлари, барча коммунистлар қатори республикамиз халқ назоратчилари ҳам равшан ҳис қилмоқдалар. Улар партиявий ишонтириш ва коммунистик тарбия методлари орқали меҳнат аҳлига бу вазифаларни тушунтириб бермоқдалар, уларни руҳлантириб, бутун куч-ғайратларини қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг партия белгилаб берган программасини амалга оширишга сафарбар қилмоқдалар. Ишга лоқайд қараш ҳолларига, хўжасизлик, ичкиликбозлик, прогулчилик фактларига ва бошқа барча ножўя хатти-ҳаракатларга қарши кураш олиб бормоқдалар.

Бугунги саҳифамизда Пленум қарорларидан руҳланган республикамиз назоратчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва чорвачилик комплекслари қурилишидаги сусткашликларга, ем-хашак ва озуқа жамғаришдаги эътиборсизликка, молия интизоми ва фондлардан фойдаланиш соҳасида йўл қўйилаётган камчиликларга қарши олиб бораётган кураши тўғрисида ҳикоя қилинади.

ҚУРИЛИШНИНГ ЗАРБДОРЛИГИ ҚАНИ?

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИДА ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИ ҚУРИЛИШИ НЕГА ЧЎЗИЛИБ КЕТМОҚДА?

«Мамлакат экономикаси ривожининг бутун бориши, халқ турмуш даражасининг муттасил ўсиб бориши ҳозир чорвачиликни янада тезроқ юксалтириш вазифасини биринчи планга қўймоқда», — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида.

Бунга эришмоқ учун энг аввало янги чорвачилик комплекслари барпо этиш, қурилаётган иншоотлар муддатини қисқартириш ва уларни барвақт ишга тушириш лозим. Бироқ, Жиззах областида бу муҳим масалага етарли эътибор берилмаяпти. Область хўжаликларида чорвачилик комплекслари қурилиши суръати паст, объектларни ишга тушириш муддати эса чўзилиб кетяпти.

Областимиз халқ назоратчилари Жиззах чўлини ўзлаштириш ишларини жадаллаштириш, пахтачилик билан бир қаторда чорвачиликни ҳам кенг тараққий эттириш ишига ўз муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Областда 729 халқ контроли группаси ва 728 халқ контроли пости ибратли иш олиб бормоқда. Халқ назорати рейдлари ва бошқа текширишларга халқ хўжалигининг барча соҳаларида ўрнак кўрсатиб ишлаётган минглаб кишилар, турли касб эгалари жалб этиляпти.

Жамоат чорвачилигини юксалтириш ва аҳолининг чорвачилик маҳсулотларига бўлган талабини қондириш — ўнинчи беш йилликнинг энг муҳим вазифаларидан бири эканлигини яхши билган область халқ назоратчилари шу кунларда чорвачилик комплекслари қурилишларида тез-тез бўлиб, иш суръати ва сифатини қатъий назорат остига олмоқдалар.

Ўтказилган сўнгги рейд ва текширишларда шу нарса маълум бўлдики, областда ўзлаштирилаётган янги ерлар, ишга туширилаётган йирик иншоотлар қатори зарбдор қурилишлар ҳисобланган чорвачилик комплекслари қурилиши асоссиз равишда чўзилиб кетяпти. Қурилиш ташкилотлари фаолиятида комплексларни вақтида ишга туширишни пайсалга солиш, ишда сифатга эътибор бермаслик ҳоллари юз бермоқда. «Иржарсовхозстрой» тресги қурувчилари бир неча йилдан буён Юлиус Фучик номли ва Жуков номли совхозлардаги чорвачилик бинолари қурилишларида ишламоқдалар. Бироқ, трест раҳбарларининг хотиржамлиги билан ҳар икки участкада айни кунларда иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Қурилишнинг қатъий график асосида олиб борилиши устидан назорат ўрнатилмаган. Қурувчиларга зарур материаллар вақтида етказиб берилмаяпти. Мавжуд техника ва механизмлар ишга тўла сафарбар этилмаган.

Назоратчилар Тимошенко номли совхозда қад кўтараётган чорвачилик объектида ҳам аҳвол ташвишли эканлигини аниқладилар. Чунончи бу ерда бош пудратчи — 32-механизациялашган кўчма колонна раҳбарларининг бегамлиги билан кунига графикдаги 30 куб метр ўрнига 14 куб метр бетон қоришмаси келтириляпти, холос. Бу — қурувчиларнинг қимматли иш соатлари бекорга ўтишига, қурилиш муддатларининг ҳаддан ташқари чўзилиб кетишига сабаб бўлмоқда.

«Мирзачулсовхозстрой» тресги коллективи ҳам чорвачилик комплексларини қуриш борасида катта камчиликларга йўл қўймоқда. Халқ назоратчилари қурувчилар йўл қўяётган қатор нуқсонларни очиб ташладилар. Мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг ўта масъулиятсизлиги туфайли ҳали битмаган комплекслар шошма-шошарлик билан фойдаланишга топширилаётганлиги аниқланди. Чунончи, «Учқаҳрамон», Қ. Раҳимов номли, А. Саркисов номли, «Ўзбекистон» совхозларида трест бинокорлари бунёд этган чорвачилик комплексларида ҳануз водопровод ўтказиш ишлари тугалланмаган. Комплексларга ичимлик сув транспорт ёрдамида ташиб келтирилмоқда. Шунингдек, Собир Раҳимов номли, Кичанов номли совхозларда қурилаётган чорвачилик комплексларида ҳам жуда кўп ишлар ўлда-жўлда ётибди.

«Узплодоовощвинпром»нинг қурилиш-монтаж бошқармасига қарашли 9-хўжалик ҳисобидаги қурилиш отряди иши ҳам кўнгилдагидек эмас. Коллектив ўтган йилнинг август ойида Бахмал районидаги «Партия XXIV съезди» совхозида 400 бош қорамолга мўлжалланган чорвачилик комплексини қуришга киришган эди. Олдинига иш бирмунча яхши борди. Лекин кўп ўтмай қурилишда сусткашлик бошланди. Асосий юмушлар қўл кучи билан бажарилганлиги, қурилишни механизациялаштириш даражасининг пастлиги объектни фойдаланишга топшириш муддатини орқага тортди. Ҳозиргача комплексда 21 процент атрофида иш адо этилди, холос.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераккн, амалга оширилган бу ишлар сифати шу куннинг талаби даражасида эмас. Бино пойдевори ва унинг деворини тиклашда жиддий нуқсонларга йўл қўйилди. Қолаверса, райондаги бўрдоқичилик комплекси қурилишига зарур материаллар вақтида етказиб берилмаяпти. Қурувчилар ишидаги бу «суръат» бошқа ташкилотлар ишига ҳам салбий таъсир қилмоқда. Бошқарма раҳбарлари қурувчиларга ғамхўрликни кучайтиришлари, уларнинг иш ҳақларини кечиктириб бериш ҳолларига чек қўйишлари лозим.

Жиззахлик чорвадорлар КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга ошира бориб, чорвачиликни фан-техника ютуқлари асосида саноат негизида ривожлантиришнинг ёрқин йўлига чиқиб олмоқдалар. Майда, тарқоқ фермалар ўрнида йирик комплекслар қурилмоқда. Улардаги ишларнинг асосий қисми механизациялаштирилиши меҳнат унумдорлигини анча оширади. Бу борада қурувчилар чорвадорларга катта ёрдам беришлари мумкин. Улар қурилаётган янги комплексларда ишни бир маромда олиб боришлари, кунлик ва ойлик графикларнинг мунтазам бажарилишини таъминлашлари зарур. Афсуски, назоратчилар ўтказган текшириш бу муҳим масалага «Бустансовхозстрой» тресги раҳбарлари панжа орасидан қараб келаётганларини кўрсатди. Жумладан, трест қурувчилари иш олиб бораётган Дўстлик районидаги Мамажон Дадажонов номли совхозда 1974 йилда бошланган чорвачилик комплекси ҳанузгача битмай ётибди. Тўғри, дастлаб, трест раҳбарлари қурилишнинг бориши билан астойдил шуғулланиб, зарур тадбирлар белгилашган эди. Бироқ бу ҳол узоққа бормади. Кўпи билан 10-12 ой вақт талаб қиладиган объект қурилиши тўрт ярим йилдан буён битмай судралиб келмоқда. Савол туғилади: қурилишнинг зарбдорлиги қаерда қолди?

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев июль Пленумида қилган докладида беш йилликнинг дастлабки икки йили ичида битмай қолган комплексларни охирига етказиш, КПСС XXV съезди белгилаб берган вазифаларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш жанговар вазифа эканлигини алоҳида таъкидлади. Шундай экан, қурилиш ташкилотларининг маъмуриятлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ўз фаолиятларида кескин бурилиш ясаб, беш йилликнинг зарбдор объектлари — чорвачилик комплекслари қурилишини бутун чоралар билан тезлаштиришлари лозим. Шундагина, чорвачилик комплекслари тез ва сифатли битказилиб, жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш учун кенг имкониятлар яратилади. Ишончимиз комилки, жиззахлик қурувчилар бу ишларнинг уддасидан чиқиш учун бундан буён ўзларининг бутун куч-ғайратларини аямай сарфлайдилар. Бу ишда уларга халқ назоратчилари яқиндан ёрдам берадилар.

М. ЛИМ,
область халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Нега гул тақдим этяпсиз! Мен сизларни экмаганман-ку!

— Суғуриб ташламаганингиз учун...!

— Бай-бай-бай! Мунча ширин бўлмасанг қўзичоғим, юр, мен билан бирга.

А. Ҳолиқов расмлари.

Раиса Маткаримованинг Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаётганига 17 йил бўлди. У бу давр ичида пешқадам ишчилар сафидан ўрин олди, корхона халқ контроли группасида фаол иштирок этди, кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонди. Илғор ишчи Р. Маткаримова шахсий беш йиллик топшириғини барвақт адо этиб, ўн биринчи беш йиллик ҳисобига иш бошлади. Суратда: корхона халқ контроли группасининг актив аъзоси Р. Маткаримова иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ГРУППАЛАРИ ТАЖРИБАСИДАН

ОММАВИЙ ВА ТАЪСИРЧАН

«Таллимарон» совхози Термиз районидаги йирик хўжаликлардан бири. Совхозда пахтачиликни ривожлантириш, уни комплекс механизациялаш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва рентабелликни кўтаришда катта ютуқларга эришилмоқда. Бу муваффақиятларда совхоз халқ контроли группаси аъзоларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Совхоз коллективи ўтган хўжалик йилида пахтачиликда катта муваффақиятга эришди. Давлатга 8208 тонна пахта топширилди. Ҳар гектар пахта майдонида 32,5 центнердан ингичка толали пахта етиштирилди. Давлатга гўшт, сут, пилла, дон, тухум, мева ва полиз маҳсулотлари сотиш йиллик планлари ошириб бажарилди. Бу ютуқларга эришишда совхоз партия ташкилоти ва дирекциясига халқ назоратчилари катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Улар партия комитети раҳбарлигида ўзларининг барча куч ва имкониятларини резервларни қидириб топиш, улардан фойдаланиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, давлат план-топшириқларини бажариш юзасидан мунтазам назорат ўтказишга сарфламоқдалар. Шунингдек ер, сув ресурслари, машиналар, минерал ўғитлар ва иш вақтидан унумли фойдаланиш, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш, хўжасизлик ва исрофгарчиликка чек қўйиш борасида катта тажриба орттирмоқдалар.

Совхоз халқ контроли бош группасига 8 цех группаси, 44 пост бирлашган бўлиб, уларда 424 нафар назоратчи иш олиб бормоқда. Группа бюросининг 6 та сектори бор. Уларга раҳбар қилиб сайлаб қўйилган группа бюросининг аъзолари халқ орасида обрў-эътибор қозонган, назорат ишини яхши ташкил этаётган, колхоз ишлаб чиқаришининг турли тармоқлари мутахассисларидир. Ҳар бир назоратчи доимий топшириққа эга. Масалан, деҳқончилик секторининг 4 аъзосидан бири ер ва сув ресурсларидан унумли фойдаланишни назорат қилиб турса, иккинчиси минерал ўғитлар ва заҳарли химикатлардан фойдаланишга аҳамият беради, учинчиси бажарилаётган иш сифатини, тўртинчиси эса меҳнатга ҳақ тўлашнинг тўғри ташкил этилишини кузатиб боради.

Халқ контроли группаси ўз ишида планлаштиришга алоҳида аҳамият бераётир. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари асосида хўжалик коллективи ўз олдида турган улкан вазифалар юзасидан перспектив ва квартал планлари тузиб чиқилди. Бу планларда совхоз ишчилари, цех контрол группалари ва постлари аъзоларининг таклифлари ифода этилган. Улар совхоз партия комитетида маъқулланиб, группа аъзоларининг умумий йиғилишида тасдиқланган.

Тежамкорлик ва иқтисод қилиш бўйича белгиланган тадбирлар ижросини текшириш хўжаликка катта фойда келтиряпти. Халқ назоратчилари таклифи билан амалга оширилган бу тадбирлар туфайли совхоз бўйича ўтган йили 23 минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий самара олинди. Назоратчилар ёнилғи-мойлаш материалларини сарфлашда ҳисоб-китоб ишлари ёмон эканлигидан хабар топиб, «Комсомол прожектори» ва мутахассислар билан ҳамкорликда текшириш ўтказдилар. Натижада ортиқча ёнилғи сарф этилаётгани, ёнилғи тўлдирилган баклар бригадаларга тарқатиб юборилгани, ҳар бир машинага ёнилғи қуйилаётганда 0,5-0,8 литр, кунига 60 литрга яқин ёнилғи тўкиб юборилаётгани маълум бўлди. Группа бу масала бўйича партия комитетига таклиф билан мурожаат этди. Шундан сўнг йўл қўйилган камчиликларни тузатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди, ҳисоб-китоб ишларида қатъий тартиб ўрнатилди. Самара ёмон бўлмади. Йил охирига келиб 4,5 минг сўмлик ёнилғи-мойлаш материаллари тежаб қолинди.

Халқ назоратчилари мутахассислар билан бамаслаҳат кичик пахтачилик бригадаларини йириклаштириш борасида келишиб олдилар. Кўп ўтмай бу таклиф инобатга олинди. 42 та пахтачилик бригадаси 36 тага тушди. Иқтисод қилиб қолинган маблағ бир йилда 10,8 минг сўмни ташкил этди.

Совхоз халқ контроли группаси партия комитетининг топшириғига биноан барча бригадаларда иш вақтидан фойдаланиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг аҳволи юзасидан оммавий текшириш ўтказди. Шу нарса аниқландики, ишга кечикиб келиш ва бутунлай келмасдан қолиш ҳоллари кўплаб содир бўлаётган экан. Совхоз бўйича текшириш ўтказилган куни 74 кишининг ишга чиқмагани, баъзи бригадаларда ишчиларнинг ўз вақтида иш билан таъминланмаганлиги, хўжаликнинг биринчи, учинчи бўлимларида бажарилган иш ҳажми ошириб кўрсатилганлиги аниқланди. Текшириш якунлари совхоз партия комитети мажлиси муҳокамасига киритилди. Назоратчилар таклифи билан айбдор шахслар қаттиқ жазоланди. Ортиқча сарфланган маблағлар ундириб олинди. Барча звеноларда меҳнат интизомини яхшилаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Аниқланган камчиликлар «Халқ назорати варақаси» ва «Қалампир» деворий газетасида кенг ёритилди.

Совхозимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи йилида умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, давлатга 9000 тонна ипак пахта, 110 тонна гўшт, 1070 тонна сут, 280 минг дона тухум, 16 минг тонна пилла, 600 тонна полиз ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш мажбуриятларини олганлар. Бу мажбуриятларнинг бажарилишида хўжалик халқ назоратчилари салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида»ги 1978 йил июль Пленуми қарорларидан руҳланган группамиз аъзолари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда, зарбдор учинчи йилни меҳнатда катта ютуқлар билан якунлашда совхоз меҳнат аҳлига яқиндан кўмаклашиш учун бундан буён ҳам бутун куч-ғайратларини аямай сарфлайверадилар. Ч. Ерматов, У. Жумаев, Ш. Чоршанбиев, Ҳ. Рўзиев, З. Қултоева, Ҳ. Бобоева, М. Йўлдошева, Ш. Раҳимқулов, каби ўнлаб ишчан назоратчиларимиз фаолиятидан эл-юрт ҳам, совхоз маъмурияти ҳам миннатдор.

О. ЖУМАЕВ,
Сурхондарё область Термиз районидаги «Таллимарон» совхози халқ контроли группаси раиси.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

ҲАМ ҚЎЛЛАТИБ, ҲАМ ЧЎЛЛАТИБ...

«...—Ҳаво ҳарорати қиёмида. Қуёш фарзанди — ғўза бўйига бўй қўшадиган пайт. Лекин, бизнинг «Ўзбекистон» колхозида ниҳоллар авжи суст. Пайкаллар орасида кўллатиб суғорилган, чўллатиб қўйилган жойлар бор. Минерал ўғитлардан фойдаланиш кўнгилдагидек эмас.

— Биргина бизда дейсизми, оғайни, Ленин номли, «Коммунист» колхозларида ҳам, «Оқдарё» совхозида ҳам аҳвол шу».

(Самарқанд область, Оқдарё районида бўлиб ўтган бир суҳбатнинг қисқача тафсилоти).

САНСАЛОРЛИК

Бухоро электр тармоқлари корхоналари область бошқармаси ва унинг бўлинмаларида меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига етарли эътибор берилмаяпти. Уларни ҳисобга олиш яхши йўлга қўйилмаган. Баъзи аризалар вақтида кўриб чиқилмаяпти, ҳатто йўқолиб кетмоқда. Айниқса, шаҳар электр тармоқлари корхоналари директорининг ўринбосари Р. Ашуров, кадрлар бўлими бошлиғи А. Неретин ва бошқалар бу ишда ўта сансалорлик қилмоқдалар. Директор А. Ортиқбоев эса камчиликларни тузатиш йўлида тегишли тадбирлар белгиламаяпти.

(Назоратчилар ахборотидан).

ИНТИЗОМ БУЗИЛЯПТИ

«...Корхонада штат-молия интизоми бузиляпти. Транспорт цехида вақтинчалик ишга олинган шахсларга қонунсиз ҳақ тўланмоқда. Устига-устак уларга мукофотлар ҳам бериляпти. Назорат бўшаштириб юборилган...»

(Тошкент қоғоз фабрикасидан тушган эътирозлардан).

ШАРОИТ ЕТАРЛИ, АММО...

Жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш муҳим вазифа қилиб қўйилган ҳозирги пайтда «Коммунизм» колхозида бу ишга яхши эътибор берилмаяпти. Чунончи, хўжалик сут-товар фермасида 250 бош сигирга мўлжалланган ёзги молхона қурилиши бошланганига бир неча йил бўлди. Қурилиш ишларининг муваффақиятли тугаши учун барча шароит етарли, аммо объект муддати ҳамон чўзилиб кетмоқда. Ёзнинг иссиқ кунларида чорва моллари усти очиқ, тўла жиҳозланмаган молхоналарда сақланмоқда. Бу эса уларнинг маҳсулдорлик даражаси камайиб кетишига сабаб бўляпти.

«Узсельхозтехника» область бирлашмасига қарашли механизациялашган кўчма колонна коллективи ҳам бу ишда айбдордирлар. Колонна раҳбарлари қурилиш ишларини тезлаштириш ҳақида тегишли чора-тадбирлар кўрмаяптилар. Қурилиш ёрдамга муҳтож.

(Наманган область, Наманган райони халқ контроли комитетига тушган мактубдан).

Халқ контроли комитетларида

УРГАНЧ

Шаҳар назоратчилари қатор корхона ва ташкилотларда ёнилғи, энергия ресурсларидан фойдаланиш бўйича текшириш ўтказиб, бензин, дизель ёнилғиси, табиий газ ва электр энергиясини ишлатишда йўл қўйилаётган камчиликларни аниқлади. Шу йилнинг дастлабки уч ойидаёқ шина ремонти ва экскаватор ремонти заводларида 65 минг киловатт-соат электр энергия, 6 корхонада эса 1,34 миллион куб метр газ ортиқча сарфланган. Шунингдек, шаҳар автохўжаликларида нефть маҳсулотларидан фойдаланиш ҳам кўнгилдагидек эмас.

Шаҳар халқ контроли комитети корхона ва ташкилотлар раҳбарларига айбдор шахсларни жавобгарликка тортиб, ёнилғи, энергия ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқишни топширди.

ҚАРШИ

Назоратчилар область «Нефтьснабсбыт» бошқармаси ишида жиддий нуқсонлар борлигини аниқлашди. Фонд интизомининг бузилиши туфайли бир қатор истеъмолчиларга нефть маҳсулотларини тўла ва бир маромда етказиб бериш таъминланмади. Натижада область саноати, қурилиш ва транспорт ташкилотлари ишида айрим қийинчиликлар туғилди. Текширишда бошқарма бош бухгалтери Э. Медведев, унинг ўринбосари ва бухгалтерлари ўз маошларидан ташқари 3 минг сўм миқдорида қонунсиз қўшимча ҳақ олганликлари очиб ташланди.

Область халқ контроли комитети «Нефтьснабсбыт» область бошқармаси бош бухгалтери Медведевни вазифасидан четлаштирди.

ОҚҚЎРҒОН

Район хўжаликларида ем-хашак жамғариш суръати умуман яхши бўлсада, айрим колхозларда бу масъулиятли ишга дуруст эътибор берилмаяпти. Куйбишев номли, «Озод» колхозларида беданинг биринчи ўрими сабабсиз кечиктириб юборилди. Сенаж бостириш ишлари ярим йўлда қолди. Куйбишев номли колхозда тайёрланган беда пичани ва табиий ўтнинг бир қисми қаровнинг ёмонлиги туфайли ўз сифатини йўқотган.

Район халқ контроли комитети колхоз раиси С. Абдуллаевни огоҳлантириш билан бирга, бу ишга масъул шахс — хўжалик бош зоотехниги Т. Абдуллаевга қатъий виговор берди.

ПОП

Район алоқа узели ва унинг жойлардаги бўлимлари ишида йўл қўйилаётган камчиликлар назоратчилар томонидан очиб ташланди. Бу ерда автомат телефон станция қувватидан ёмон фойдаланилмоқда, 3 та алоқа бўлими ҳозиргача телефонлаштирилмаган. Газета-журналлар ва бошқа корреспонденциялар тегишли адресларга вақтида етказиб берилмаяпти. Шу йилнинг дастлабки 4 ойида 1800 нусха газета ва 188 дона журнал обуначилар қўлига тегмасдан қолди.

Текшириш натижалари район халқ контроли комитети кенгашида ва алоқачилар коллективлари умумий йиғилишида кенг муҳокама қилинди. Айбдорлар жавобгарликка тортилди.

Назорат почтасидан

ФАОЛ ИШТИРОК

Группамиз аъзолари пахта ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлашда колхоз партия комитети ва правлениесига яқиндан кўмаклашмоқда. 19 пост ва 120 назоратчи уюшган группамизнинг барча аъзолари эл-юрт ҳурматини қозонган, ўзини меҳнатда кўрсатган кишилар. Айни кунларда улар мутахассислар билан биргаликда ғўза парваришини мунтазам кузатиб турибдилар. Минерал ўғитларни тақсимлаш ва улардан меъёрида фойдаланиш устидан алоҳида назорат ўрнатилган.

Тежамкорлик — ҳар бир хўжалик экономикасини мустаҳкамлашда муҳим омил. Буни яхши билган назоратчиларимиз шу йил бошидан буён тежам ва иқтисод юзасидан 4 марта текшириш ўтказдилар. Натижада 2 тонна ёнилғи иқтисод қилиб қолинди. Қонунсиз сарфланган 5 тонна ёнилғининг қиймати айбдор шахслардан ундириб олинди. Қ. Анорбоев, М. Тешахўжаева, Қ. Маматова, А. Абдураҳмонов, М. Ражабов каби фаол назоратчиларимиз барча ишларда колхоз партия ташкилотига бундан буён ҳам амалий ёрдам кўрсатаверадилар.

С. МИРЗАРАҲМОНОВ,
Фарғона область Тошлоқ районидаги Максим Горький номли колхоз халқ контроли группаси раиси.

МАСЪУЛМИЗ

Барча совет кишилари каби колхозимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларига жавобан, беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтариб меҳнат қилмоқдалар.

Бу йил ҳаво ҳароратининг кескин пасайиши, бўлиб ўтган кучли ва узлуксиз ёғингарчилик дала ишларида қатор қийинчиликлар келтириб чиқарди. Ғўзанинг бир текис униб чиқиши ва унинг ривожланишида анча кечикиш юз берди. Юзага келган ана шу кечикишни тугатиш бўйича группамизда тадбирлар ишлаб чиқдик. Дастлаб район халқ контроли комитетида, кейинчалик область халқ контроли комитетида маъқулланган бу тадбирлар ғайратимизга-ғайрат қўшди. Ҳар биримиз ўзимизга бириктилган участкага бориб, тадбирларда белгиланган вазифаларни қатъиятлик билан амалга оширишга киришдик.

Мавжуд 45 та культиваторнинг икки сменада юқори унум ва аъло сифат билан ишлаши таъминланди. Ҳар 5 кунда тупроқни юмшатиш бўйича қилинаётган ишларнинг сифати юзасидан текширишлар ўтказиб турибмиз. Ғўза қатор ораларига ишлов беришнинг сифати, маҳаллий ўғит тўплашнинг бориши юзасидан қўшимча текширишлар ўтказиш мақсадида жойларда 20 та муваққат постлар ташкил этдик. Белгиланган тадбирларнинг бажарилишини халқ контроли группаси йиғилишида мунтазам муҳокама этиб боряпмиз. Буларнинг ҳаммаси хўжалик пахтакорларининг 1978 йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш йўлида олиб бораётган курашига муҳим ҳисса бўлиб қўшиляпти.

Р. ЮСУПОВ,
Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхоз халқ контроли группасининг раиси.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи акти имзоланганлигига уч йил тўлганлиги муносабати билан 31 июль куни Москвада совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

Матбуот конференциясида СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев сўзга чиқди. Европадаги 33 давлат, шунингдек АҚШ ва Канаданинг олий раҳбарлари, деди у, бундан уч йил муқаддам Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи актини Хельсинкида имзоладилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев кенгашнинг бир йиллиги ўтказилганида «Правда» мухбирининг саволларига жавоб бериб, бундай деган эди: «Бир йил муқаддам Хельсинкида эришилган натижалар узоқ умр кўриши муқаррарлиги ва ҳеч ким уни какшатишга, заифлаштиришга муваффақ бўла олмаслиги шубҳасиз». Узоқни кўриб айтилган, тарихий зўр умидворлик билан суғорилган бу баҳо шундай сиёсий ва давлат арбобига мансубки, унинг жуда катта ролига кенгашни тайёрлаш ва уни ўтказиш чоғида ҳам, шунингдек кенгашда эришилган битимни амалга ошириш, халқлар ўртасида тинчлик сиёсатини олдинга силжитиш борасида ҳам юксак баҳо берилган эди.

Хўш, Якунловчи актнинг принциплари ва унда келишиб олинган масалалар Европадаги ва унинг ташқарисидаги вазиятга қандай таъсир ўтказмоқда, Ғарбда баъзи жойларда бу халқаро битимнинг руҳини ва ҳарфини бузиш учун қилинаётган уринишларни ҳисобга олганда бу халқаро ҳужжатнинг ҳақиқий мазмуни нималардан иборат?

Буни аниқлаб олиш шунинг учун ҳам айниқса муҳимки, кейинги вақтларда Якунловчи актнинг сохта нусхаси ишга солинмоқда, бу сохта нусха ўз мазмуни жиҳатидан асл нусхага заррача ўхшамайди. Халқаро иқлимни заҳарлашга, бошқа мамлакатлар ва халқларнинг ички ишларига аралашишга қаратилган ҳар хил кампанияларни ўтказиш чоғида мана шу сохта нусхани рўкач қилмоқдалар.

Якунловчи актни имзолаган давлатлар «кескинликни юмшатиш жараёнини кенгайтириб, чуқурлаштириш ҳамда олдинга силжийдиган ва мустаҳкам қилиш»га бел боғлаганликларини ана шу ҳужжатда изҳор қилган эдилар.

Совет Иттифоқи ана шу принципиал йўлга муттасил амал қилиб келмоқда. Бу йўл КПСС XXV съездининг ташқи сиёсатга доир қарорларида жуда муайян ифодаланган. Давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг Якунловчи актида ҳам қайд қилинган ўн принципнинг ҳаммаси СССРнинг янги Конституциясида тўла-тўкис акс эттирилганлиги ўзининг сиёсий ва юридик кучи жиҳатидан зўр таассурот кўрсатувчи фактдир.

Умумевропа кенгашининг иштирокчилари ҳарбий қарама-қаршиликни камайтириш ва қуролсизланишга кўмаклашиш йўлида куч ва ғайрат сарфланишидан ўзларининг манфаатдор эканликларини билдирган эдилар. НАТО кенгашининг яқинда Вашингтонда ўтказилган ва қуролланиш пойгасини кучайтиришнинг бир неча ўн йилларга мўлжалланган программасини қабул қилган сессияси қарорлари билан буни қандай қилиб мослаштириб бўлади? Яна бунинг устига вахшиёна нейтрон қуролини ишлаб чиқариш ва уни Европа тупроғида жойлаштириш планларини илова қилмоқ керак. Буларнинг ҳаммаси тинчликсеварликни мутлақо кўрсатмайди, оғзаки эмас, балки ҳақиқий ҳарбий хавф қаёқдан таҳдид солаётганлигини яққол кўрсатувчи конкрет далиллардир.

Кескинлик юмшатилган шароит иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга қулайлик туғдиради, Хельсинкидан сўнг ҳам бу соҳада бир талай ишлар қилинди.

Лекин салбий жиҳатлар ҳам бор: Америка маъмурияти савдо-сотиқдан Совет Иттифоқига сиёсий тазйиқ ўтказиш воситаси сифатида фойдаланишга, шу мақсадда баъзи савдо-сотиқ алоқаларини тўхтатиб қўйишга уринмоқда. Совет томони бу нарса ишларни жиддий равишда, иккала томон учун манфаат келтирадиган қилиб олиб боришга асос бўлолмаслигини бир неча марталаб айтиб ўтди.

Якунловчи актда аниқ қайд этилган муҳим қоидалардан бирини уқтириб ўтиш зарур. Бу қоида шундан иборатки, турли социал тузумдаги давлатлар ўртасида гуманитар соҳаларда қилинадиган ҳамкорликнинг принципиал негизлари белгилаб берилди. Бу ҳамкорлик кенгаш иштирокчилари бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларни тартибга солиб турувчи принципларга тўла риоя қилган ҳолда амалга оширилмоғи лозим. Демак бу соҳалардаги ҳамкорлик тинчликни мустаҳкамлашга, давлатлар ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни ривожлантиришга, улар ўртасидаги муносабатларни янада яхшилашга ёрдам бериши ҳамда ҳар бир мамлакатнинг қонунларига ва маъмурий қоидаларига, бир-бирларининг ички ишларига аралашмасликка қаттиқ риоя қилиш асосига қурилиши лозим.

Якунловчи актда келишиб олинган масалаларнинг қандай амалга оширилаётганлиги кескинликнинг юмшатилиш даражасига, давлатлар ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг ҳолатига жуда кўп жиҳатдан боғлиқдир. Кескинликнинг юмшатилишига қаршилик кўрсатиш бир қанча йилларга мўлжалланган кенг миқёсдаги мана шу катта ишга тўсқинлик қилади. Бизнинг мамлакатимизга келганда, бу фаолият КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленуми қарорларида «ғоят муҳим партиявий ва давлат иши» деб уқтирилган.

«Совет ҳарбий таҳдиди» деган ёки «инсон ҳуқуқлари бузилаётир» деган афсоналарни Ғарбда тарқатаётган баъзи доираларнинг кескинликни юмшатиш соҳасига ҳамлалар қилишни давом эттираётганликлари сабабли умидсизлик тарзидаги хулосаларга майл қилишдан биз анча узоқдамиз. Бошқа бир нарса — кескинликни юмшатиш тақдирига, Умумевропа кенгашининг якунларини амалга оширишга масъулиятли ёндашиш мавжудлигини Совет Иттифоқидагилар яққол кўриб турибдилар.

СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Якунловчи актни халқаро ҳужжатлар орасида алоҳида ўрин олиб турган ҳужжат, деб таърифлади. Бу ҳужжат энг юксак доирада Хельсинкидаги кенгаш иштирокчиси бўлган барча давлатлар номидан имзоланганлиги унинг қоидалари шу мамлакатларнинг мўътабар ўзаро мажбуриятлари эканлигидан далолат бериб турибди.

Пировардида яна бир асосий нарсани кўрсатиб ўтиш керак. Совет Иттифоқи Хельсинкида ишлаб чиқилган йўлдан бундан буён ҳам боравсришга маҳкам бел боғлаган ва шу кенгаш иштирокчилари бўлган барча давлатлар ҳам шундай қиладилар деган умиддадир.

Сўнгра А. Г. Ковалев журналистларнинг саволларига жавоб берди.

(ТАСС).

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР

ШАРАФЛИ КАСБ

Планетамиз бағрида турли фойдали қазилма бойликларининг запаслари битмас ва туганмасдир. Серқуёш республикамиз территориясида ҳам кўплаб фойдали қазилма конлари қидириб топилган ва уларнинг кўпчилигидан халқ хўжалиги мақсадларида фойдаланилмоқда. Республикамизнинг заминида яшириниб ётган нодир ва рангли металлар конлари талсими тиниб-тинчимас геологлар ҳаракати ва изланишлари туфайли бирин-кетин очилмоқда.

Ўзбекистонда катта кўмир запасларининг мавжудлиги республикамиз халқ хўжалигини комплекс ривожлантиришга қулай шароитлар яратиб бермоқда. Ангрен, Шарғун кўмир конларидан ҳозирги вақтда очиқ ва ёпиқ усулларда кўплаб «қора олтин» қазиб олинмоқда. Иссиқлик электр станциялари, уй-рўзғор ишларида асосан ёқилғи, химия саноати учун эса хом ашёлардан бири бўлган кўмир қазиб чиқариш республикамизда келажакда янада юксак суръатлар билан ривожланади. Бу режани амалга ошириш учун мавжуд кўмир қазиш корхоналарининг қувватини ошириш ва янги Ўпартоғ карьерини ишга тушириш мўлжалланган.

Шуни айтиб ўтиш лозимки, кейинги йилларда Ватанимиз ёқилғи балансида туб ўзгаришлар содир бўлмоқда. Газсимон ва суюқ ёқилғи запаслари ҳажми ошиши билан ёқилғи балансида уларнинг улуши ортиб бормоқда. Бу эса, халқ хўжалигида ёқилғи ресурсларидан фойдаланишнинг самарадорлигини янада оширишга пухта замин яратиб бермоқда. Республикамизнинг запаслари бўйича катта аҳамиятга эга бўлган Муборак, Газли каби газ конлари, Полвонтош, Жанубий Оламушук каби нефть конлари Ўзбекистон халқ хўжалигини комплекс ривожлантириш учун янада кенг истиқболлар яратиб бермоқда.

Ўнинчи беш йилликда саноат объектлари, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилишларининг ҳажми тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан 1,4 баробар оширилади. Бу эса, ўз навбатида қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан юксалтиришни талаб қилади. Ҳозирги замон қурилишларида нометалл қурилиш материалларидан фойдаланиш қурилиш саноати самарадорлигини ошириш билан бир қаторда, биноларнинг сифати ва кўркини анчагина яхшилайди. Нометалл қурилиш материалларига шағал, мармар, оҳактош, гранит ва бошқа кўпгина тоғ жинслари киради. Ҳозирги вақтда республикамизда бу материалларнинг ҳамма турлари энг прогрессив — очиқ усул билан қазиб чиқарилмоқда. Нометалл қурилиш материаллари Ўзбекистон территориясида кенг тарқалган бўлиб, уларни қазиб олиш учун неча юзлаб карьерлар ташкил қилинган. Бироқ, улардан олинаётган маҳсулотларнинг ҳажми қурилиш ташкилотларининг эҳтиёжларини тўла қондира олмаётир. Шунинг учун ҳам, яқин келажакда кўплаб нометалл қурилиш материаллари ишлаб чиқариш корхоналари ташкил қилиш ва ишлаб турган корхоналар қувватини ошириш планлаштирилмоқда.

Кўриниб турибдики, республика кончилигини янада ривожлантириш фан ва техниканинг сўнгги ютуқларидан кенг фойдаланишни тақозо этмоқда. Бу муҳим вазифани амалга оширишда юқори малакали кончилик мутахассислари—кон инженерларининг фахрли ва самарали меҳнатлари алоҳида ўрин тутади. Шуни ҳам айтиш лозимки, кончиликни ривожлантиришда ҳали ҳал этилмаган муаммолар кўп. Фикримизча, уларни муваффақиятли ҳал этиш учун республикамизда ихтисослаштирилган илмий-тадқиқот муассасаси очиш мақсадга мувофиқдир.

Республикамиз кончилик саноатини ривожлантириш учун кўплаб кон инженерларини тайёрлаш зарур. Бундан ташқари уларнинг меҳнатидан фақатгина кончилик корхоналари эмас, балки — геология-қидирув, тош қирқишда, метро қуришда, деворбоп қурилиш материаллари ишлаб чиқаришда ҳам фойдаланилади. Шундай экан, Тошкент политехника институти қошидаги Протодьяконов номли кон-металлургия факультетида тайёрлаб чиқарилаётган кон инженерларининг сони кончилик саноатининг кадрларга нисбатан тобора ошиб бораётган эҳтиёжини қондира олиши қийин.

Маълумки, кончилик бўйича олий маълумот бериш республикамизда ташкил этилганига 50 йилдан ошди. Шу давр ичида Ватанимиз кончилик саноати учун 3000 дан ортиқ юқори малакали кон инженерлари тайёрлаб берилди. Булар орасида ўнлаб фан докторлари, юзлаб фан кандидатлари борки, улар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Ҳозирги вақтда кон-металлургия факультети қазилма бойликларни ёпиқ усулда қазиб чиқаришнинг технологияси ва комплекс механизациялаш, қазилма бойликларини очиқ усулда қазиб чиқаришнинг технологияси ва комплекс механизациялаш, ер ости геометрияси ишлари (маркшейдрия), кончилик машиналари ва комплекслари, кончилик ишларини электрлаш ва автоматлаштириш, рангли металлар металлургияси мутахассисликлари бўйича инженерлар тайёрламоқда.

Факультетда 6 та ихтисос ва 2 та тармоқ (кончилик саноати иқтисоди ва меҳнатни муҳофаза қилиш) кафедралари бор. Олмалиқдаги кечки кон-металлургия факультети, Навоий ва Ангрендаги умумтехника факультетлари ҳам самарали ишламоқда. Факультет коллективи ўқитиш ишлари билан бир қаторда кончилик саноатининг турли соҳалари бўйича чуқур илмий-тадқиқот ишлари ҳам олиб бормоқда. Бажарилган илмий ишларнинг кўпчилиги республикамизнинг ўзига хос иқлимий ва кончилик шароитларига бағишлангандир. Шунинг учун ҳам бизнинг факультетимизда вақти-вақти билан иссиқ иқлимли ва тоғлиқ районларда жойлашган конлардан қазилма бойликлар қазиб чиқариш муаммолари бўйича Бутуниттифоқ илмий конференциялари ўтказиб турилади.

1972 йили олий ўқув юртлари шаҳарчасида қурилган муҳташам бино бўлажак геологлар ихтиёрига берилди. Бундан ташқари кончилик саноати ривожланган районларда яшовчи ёшлардан кончи инженерлар тайёрлаш мақсадида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Кончиликнинг яқин ва узоқ истиқболдаги ривожланиши кончилик касбини танлаган ёшларга боғлиқ.

Н. СОАТОВ,
иқтисод фанлари кандидати.
М. АБДУҚАҲҲОРОВ,
техника фанлари кандидати.

ХАЛҚАРО ВОҚЕАЛАР

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● БЕЛГИЛАНГАН ВАЗИФАЛАР БАЖАРИЛМОҚДА

Вьетнам шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида 20 минг тоннадан кўп янги узилган ананас, банан ва бошқа меваларни ҳамда уларни консерва ҳолида чет мамлакатларга юборди. Бу эса бутун 1977 йилда экспорт қилинган миқдорга тенг келади.

Мамлакатнинг экспорт структурасида хўл мева билан бир қаторда табиий каучук ҳам муҳим ўринни эгаллайди. Гевей дарахтининг шарбати — латекс табиий каучук ҳосил қилиш учун асосий хом ашё ҳисобланади. Ана шу дарахт кўчатини ўтқазиш учун ўн минглаб кишилар меҳнат қилдилар.

ВСР қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари Вьетнам Компартияси IV съездининг экспорт қилиш учун тропик деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва шу орқали мамлакатнинг тўлов балансини яхшилашга ҳамда Вьетнамнинг социалистик меҳнат тақсимотида янада самаралироқ иштирок этишига кўмаклашиш юзасидан белгиланган энг муҳим вазифалардан бирини муваффақият билан ҳал этмоқдалар.

● УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ КЕНГАЙМОҚДА

Венгрия уй-жой қурилишининг 1990 йилгача мўлжалланган янги перспектив планини тузишга киришилди. Мамлакатда уй-жой қурилиши юзасидан илгари белгиланган ўн беш йиллик планни бажариш давомида 1 миллиондан зиёд квартира қурилган эди.

● ЁШЛАРГА КАСБ ЎРГАТИШ

Бу йил Монголияда биринчи ўрта ҳунар-техника билим юртида мингдан зиёд ўқувчи таълим ола бошлайди. Улар ишчи касбларини ўзлаштириш билан бирга ўрта маълумот ҳам оладилар. Келгуси йилдан бошлаб яна учта ҳунар-техника билим юрти таълимнинг янги системасига ўтади. Шу билан МХРП XVII съездининг ёшларни касб танлашга ўргатиш ва тайёрлаш программасини амалга оширишга киришилади.

● ЭНЕРГЕТИКА СИСТЕМАЛАРИ ТУТАШТИРИЛДИ

400 киловольт кучланишдаги Косово-Скопле янги электр линияси ишга туширилди. Бу линия иттифоқдош республикалар — Сербия билан Македониядаги энергетика системасини туташтирди. Энди «Косово» электростанцияси ва «Чердап» гидроэнергетика комплекси Македониянинг ўсиб бораётган саноатини электр билан таъминлашни яхшилайди.

● МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

Шу беш йил мобайнида ЧССР билан СССР ўртасида тузилган маданий алоқалар плани машҳур совет ва чехословак ашулачилари ҳамда музикачиларининг Москвадаги «Олимпиада-80»да қатнашувини назарда тутади. Ҳар иккала қардош мамлакат музика коллективлари ва солистларининг турли маданий тадбирларни ўтказишда кенг иштирокини таъминлашга катта эътибор берилади. Чунончи, «Прага баҳори» ва «Москва юлдузлари», «Братислава лираси» ва «Россия қиши» каби маданий тадбирлар ўтказилади. Оренбург билан СССРнинг ғарбий чегараси ўртасидаги газ қувури иншоотида ишлаётган Чехословакия бинокорлари учун эстрада концертлари қўйиб берилади. (ТАСС).

АФРИКА ХОТИН-ҚИЗЛАРИ КУНИ

Хотин-қизлар жамоатчилиги вакилларининг 31 июль куни Москвада бўлиб ўтган йиғилиши Жанубий Африкадаги хотин-қизларнинг аҳволига бағишланди. Йиғилиш қатнашчилари резолюция қабул қилиб, унда империалистик давлатларнинг Африка давлатлари ички ишларига ҳарбий ва сиёсий жиҳатдан аралашаётганликларини кескин қораладилар. Резолюцияда ирқчи режимларнинг қуролли кучлари энг янги қурол-яроғлар билан таъминланаётганлиги, ядро техникасини эгаллашда уларга кўмак берилаётганлиги муносабати билан ташвиш билдирилади.

Совет хотин-қизлари ўзларининг африкалик опа-сингилларини ишонтириб айтдиларки, интернационал бирдамлик принципларига содиқ бўлган совет хотин-қизлари Африка жанубидаги халқларнинг ирқий жабр-зулмга қарши, озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашида шу халқларнинг адолатли ишини ҳамиша қўллаб-қувватлаб келдилар ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверадилар.

(ТАСС).

ТАНГЛИКНИ БАРТАРАФ ЭТИШ ЙЎЛЛАРИ

Португалия Компартияси Марказий Комитетининг Лиссабонда бўлиб ўтган пленуми ўз ишини тамомлади. Пленум ҳукумат истеъфо берганлиги натижасида вужудга келган сиёсий аҳволни муҳокама қилди.

Пленум қабул қилган резолюцияда марказчилар вужудга келтирган танглик демократияга жиддий хавф солганлиги уқтириб ўтилади. Компартия ҳозирги вазиятда тангликни бартараф этишнинг фақат икки йўли бор деб ҳисоблайди: Португалия парламентининг ҳозирги состави негизида янги ҳукуматни тузиш ёки жуда қисқа вақт ичида парламентга муддатидан илгари сайлов ўтказиш керак.

ПКП Марказий Комитети социалистлар ва бошқа демократик кучлар билан музокаралар олиб боришга ва ўзининг бутун кучини шу тангликдан демократик йўл билан чиқишни таъминлашга сарфлаш учун тайёр эканлигини яна таъкидлаб ўтди.

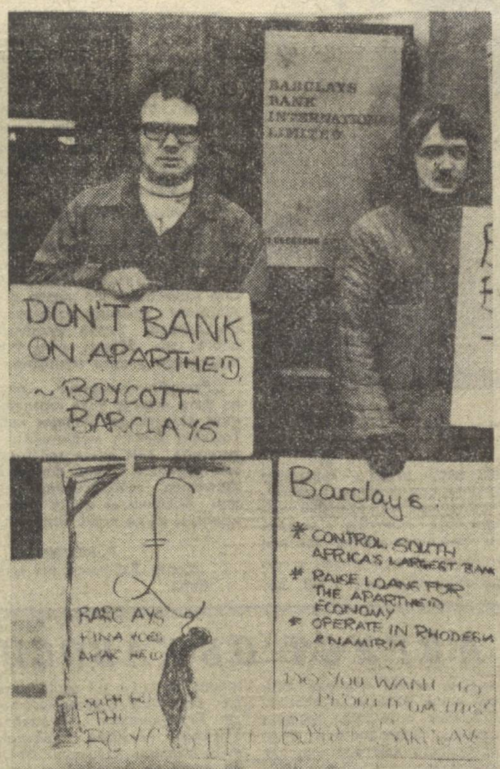

ЛОНДОН. «Жанубий Африкага қарз бериш тўхтатилсин» оммавий-жамоатчилик ташкилоти «Бэрклейс бэнк лимитед» банкининг Африка жанубидаги ирқчи режимларга бераётган молиявий-иқтисодий ёрдамига қарши норозилик сифатида унинг бўлимлари ёнида пикетлар ўтказди. Суратда: пикет қатнашчилари Лондондаги «Бэрклейс бэнк лимитед» банки биноси ёнида.

ТАСС фотохроникаси.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

Белградда қўшилмаган мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг конференцияси ўз ишини тамомлади. Конференция ишида Осиё, Африка, Лотин Америкаси ва Европадаги юздан ортиқ мамлакатлардан келган делегациялар, шунингдек миллий озодлик ҳаракатлари ва бир қанча халқаро ташкилотларнинг вакиллари тўла ҳуқуқли аъзолари, кузатувчилар ва меҳмонлар сифатида қатнашдилар.

Якунловчи ялпи мажлисда конференциянинг иккита асосий ҳужжати — сиёсий декларация ва қўшилмаган ҳамда ривожланаётган мамлакатларнинг ўзаро ҳамкорлиги борасидаги ҳаракат программаси қабул қилинди. Бу декларация ва программада қўшилмаган мамлакатлар бирлиги ва бирдамлигини мустаҳкамлаш учун империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши, кескинликни юмшатиш жараёнини ривожлантириш ва қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, мустамлака мамлакатлар ва халқларнинг миллий озодлиги учун курашда қўшилмаган давлатларнинг келажак давр учун асосий вазифалари белгилаб берилган.

Конференцияда шунингдек араб давлатлари делегациялари томонидан киритилган Яқин Шарқдаги тангликни бартараф этиш масалалари ва Фаластин проблемаси хусусидаги махсус резолюциялар ҳам қабул қилинди.

АГРЕССОРЛАР ЯНА ЗАРБАГА УЧРАДИЛАР

Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришича, икки полкка яқин Кампучия қўшинлари Тэйнинь вилоятининг чегара районларидан бирида ВСР территориясига бостириб кирмоқчи бўлганда уларга катта шикаст етказилди. Вьетнам қуролли кучларининг берган зарбаси натижасида Кампучия солдатларидан 400 дан ортиқ киши йўқ қилинди.

Шонгбе вилояти районида ҳам бостириб кириш муваффақият билан қайтарилди. Тэйнинь ва Шонгбе вилоятларининг чегара районларида бўлиб ўтган жанглар давомида кейинги вақтларда Кампучия солдатларидан 1200 дан ортиқ киши сафдан чиқарилди, кўп миқдорда асир ва қурол-яроғ қўлга туширилди, деб хабар беради Вьетнам Информация агентлиги.

ИРОҚНИНГ ОГОҲЛАНТИРИШИ

Ироқ Ташқи ишлар министрлигининг расмий вакили Англия ҳукуматини Англиядаги Ироқ гражданларига бирон бир шикаст етказишга уринишдан огоҳлантирди. Лондонда Ироққа қарши ашаддий кампания вазиятида Ироқ элчисининг ҳаётига яқинда суиқасд қилинганлиги муносабати билан Англия ҳукумати огоҳлантирилди. Бир қанча Ироқ гражданлари, шу жумладан дипломатлар Англиядан чиқариб юборилгандан кейин Ироққа қарши кампания Англия матбуоти томонидан бошланди.

Ироқнинг Лондондаги расмий кишилари, дейилади баёнотда, ўз бурчларини дипломатия қоидаларига тамомила мувофиқ равишда бажариб келдилар. Англия оммавий ахборот воситаларининг ва уларни ҳимоя қилиб турган расмий шахсларнинг тарқатаётган бўҳтон гаплари тамомила асоссиздир. Англия ҳукуматининг бу ҳаракатига фақат душманчилик позициясидан туриб қилинган иш деб баҳо бериш мумкин, Англия ўзининг эски мустамлакачилик йўлидан бориб Ироққа нисбатан душманчилик қилди.

ПЕКИН КАМПУЧИЯ РЕЖИМИ БИЛАН ТИЛ БИРИКТИРДИ

Синьхуа агентлигининг хабар беришича, бош министрнинг мудофаа бўйича ўринбосари Сон Сен бошчилигидаги Кампучия ҳарбий делегацияси Пекинга келди. Бу визит қўшни мамлакатларга қарши агрессия сиёсатини ўтказаётган Пекин билан Кампучия режими ўртасида алоқалар мустаҳкамланаётганлигини яна бир марта исбот этмоқда.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ВАРШАВА.** Гданьскдаги В. И. Ленин номли кемасозлик корхонасида янги кема сувга туширилди. Бу кема Совет Иттифоқининг буюртмаси билан қурилган. Кемага «СССР Конституцияси» номи берилди. 11,5 минг тонна оғирликдаги бу кема балиқни қайта ишлаш учун мўлжалланган. Бу кемада бир кечаю кундузда 380 тонна хом ашёни қайта ишлаш мумкин.

◆ **ПАРИЖ.** Францияда авиадиспетчерлар забастовкаси давом этмоқда. Париж, Бордо, Марсель, Брест аэропортларида ва бошқа кўпгина аэропортларда неча ўн минглаб пассажирлар тўпланиб қолди.

Меҳнаткашлар ўтган жума кунидан буён маъмуриятнинг меҳнат шартномаларини қайтадан кўриб чиқиш тўғрисида музокаралар бошлашини талаб этиб, курашни давом эттирмоқдалар.

◆ **АНТАНАНАРИВУ.** Мадагаскар Демократик Республикасининг президенти Дидье Рацирака революцион анъаналарни авайлаб сақлаш ва кўпайтиришга, пировард мақсадга эришиш — мамлакатда социализм қуриш учун Малагася Социалистик революциясини ривожлантиришга даъват этди.

У 31 июлда бу ерда 1976 йилда авиация фалокати вақтида ҳалок бўлган собиқ бош министр Ж. Ракутумалама ва бошқа атоқли давлат арбобларининг ҳокини ҳалок бўлган қаҳрамонлар мавзолейига кўчириш тантанали маросимида нутқ сўзлади. У ўз нутқида ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун кураш машъалини баланд кўтариб бориш — Малагасиядаги ҳозирги ва келгуси авлодларнинг бурчидир, деди.

◆ **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистон давлат секторининг корхоналари саноат маҳсулотини тобора кўпроқ ишлаб чиқармоқдалар.

ПТИ ахборот агентлигининг хабар беришича, 1978-1979 молия йилининг биринчи кварталида оғир саноат корхоналари тайёрлаб берган маҳсулотнинг қиммати ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 57 процент ортган. (ТАСС).

КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Кейинги вақтларда «Жэньминь жибао» ва Хитойдаги бошқа газеталарда ички сиёсий мавзуларда бир қанча мақолалар босилиб чиқди. Пекиндаги юқори мартабали раҳбарлар орасида устунлик қилиш учун давом этаётган кураш шу мақолалардан яққол кўриниб турганлиги маҳаллий кузатувчиларнинг эътиборини ўзига тортди. Хитойда «тўртлар группаси» раҳбарликдан четлаштирилганлигига ва унинг таъсирини тугатиш кампанияси авж олдирилганлигига мана энди икки йилча бўлди. Бу кампания ҳали ҳам тугагани йўқ ва яна ҳам кескин тус олса керак.

Армияда сиёсий ишларга бағишланиб яқинда ўтказилган умумармия кенгашида Хитой Компартияси Марказий Комитети Раисининг ўринбосари, Хитой Халқ Республикаси давлат кенгаши раисининг ўринбосари Дэн Сяо Пин сўзга чиқиб, «тўртлар группаси»ни танқид қилишни «Линь Бяо йўлини» танқид қилмай туриб давом эттириб бўлмайди, деди. «Цзефанцзюнь бао» номли армия газетасининг яқинда чиққан сонида мана шу даъватга эргашиб, эълон қилган мақоласида «ишларни қайта текшириб чиқиш», яъни ўтказилган тозалашни қайта текшириш керак, «тўртлар группаси» ва Линь Бяо ҳокимият тепасида турган вақтларида уларнинг таъсиридан қайси муассаса четда қолганлигини ҳозир айтиш жуда қийин, дейилади. Ўтказиладиган бу янги тозалашда, деб ёзади газета, барча босқичлардаги партия комитетлари иштирок этишлари лозим. «Агар улар шундай қилишмаса, — деб ёзадилар, мақола муаллифлари, уларнинг йўли тўғрими ёки йўқ эканлигини ҳамда Линь Бяо ва «тўртлар группаси»нинг «заҳари» уларда қолганми ёки йўқ эканлигини текшириб кўриш керак». Газета кадрларга доир сиёсатни «ташкилий жиҳатдан мустаҳкам таъминламоқ» учун «қайта текшириш группалари» ҳамма жойда тасдиқлансин, деб талаб қилди.

Масаланинг бу тахлитда қўйилишида Хитойнинг ҳукмрон юқори табақаси учун курашнинг янги босқичини кўрсатувчи белгилар бор дейилмоқда. Армия учун кураш шу белгиларнинг бири эканлиги аён бўлмоқда. Муассасаларнинг иш фаолияти қандай характерда эканлигидан қатъий назар уларнинг ҳаммасидаги «ишлар қайта текшириб чиқилсин» деб газетада қилинган даъватни бу ердагилар Хитой халқ озодлик армиясининг бош сиёсий бошқармасидан Дэн Сяо Пинга ва бош сиёсий бошқарма бошлиғи Вэй Гоцинга ёқмайдиган кишиларни олиб ташлаш учун бош сиёсий бошқармада ҳам тозалаш ўтказишга қаратилган кўрсатма борлигидан далолат бераётир демоқдалар. Маълумки, умумармия кенгашида Хуа Го-фэн ва Е Цзянь-ин бунга қарши гапирган эдилар.

«Маданий революция» даврида кўтарилган кишиларни тозалашни янада авж олдиришга даъват қилинган мақола армия газетасида босилганлиги Хуа Го-фэннинг Хитойда тозалаш «асосан тугади» деб яқинда айтган гапига бутунлай зиддир.

Пекин матбуотида босилган мақолаларга қараганда, гарчи Хуа Го-фэн тозалаш тугади деб айтган бўлса ҳам аммо бу иш ҳали асло тамом бўлганича йўқ. Шу кунларда «Жэньминь жибао» газетаси тозалашга тўсқинлик қилганлар «бир кун келиб ўз мансабларидан қулашлари мумкин» деб тўғридан-тўғри огоҳлантирмоқда.

Хитой жамиятида бу мамлакатнинг раҳбар гуруҳида «бирликка ва жипсликка» эришилди, деб Пекинда гоҳо-гоҳо айтилаётган тантанавий гаплар фактлар билан исботланмаётир. Пекин режимининг «ички стабиллиги» тўғрисидаги даъволар Хитойда раҳбарлик ва ўз таъсирини ўтказиш учун турли группалар олиб бораётган курашни яширадиган ташқи безаккина бўлиб қолмоқда холос.

(ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Ахборот

МЎЛ ҲОСИЛ ИШТИЁҚИДА

Янги канал Тўдакўлни Аму-Бухоро машина каналининг иккинчи навбати Қизилтепа насос станцияси билан боғлади. Янги канал узун эмас — атиги 910 метр келади. Лекин унинг аҳамияти жуда ҳам катта. У Ғиждувон ва Қизилтепа районларининг пахтазорларига сув чиқариб бераётган насос станциясининг ишини анча яхшилади. Канал белгиланганидек бир ойда эмас атиги уч кунда барпо этилди. Қурувчилар қисқа вақт ичида бу ерда 1300 куб метр бетон ётқизиб юзлаб куб метр тупроқ қазидилар.

САБЗАВОТ ОМБОРЛАРИ

Хазорасп районидаги Октябрь тайёрлаш идораси ҳузурида 1000 тонна мева ва сабзавот сиғадиган омбор фойдаланиш учун топширилди. У Туямўйин гидроузели қурувчилари шаҳри бўлган Дўстлик аҳолисини қиш мавсумида сабзавот, хўл мева ва полиз маҳсулотлари билан таъминлаш учун мўлжаллангандир. Хонқа, Янгиариқ ва Гурлан районларининг тайёрлаш идоралари ҳузуридаги мева ва сабзавот сақлайдиган омборлар ҳам кенгайтирилмоқда.

ЧЎЛҚУВАРЛАР УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР

Қашқадарё области, Косон районидаги Ульянов номли колхознинг кўпгина хонадонларида телефон аппаратлари ўрнатилди. Бу ерда 50 номерли телефон станцияси қурилиб ишга туширилди. Чироқчи районидаги Ленин номли колхоз ва Яккабоғ районидаги «Коммунист» совхози аҳолиси ҳам 100 та телефон абонентига эга бўлди. Эндиликда ана шу хўжаликларнинг ҳар бир ходими район маркази билан тезда гаплаша олади. Чўлқуварлар ўлкасини телефонлаштириш қимматли иш вақтини кўплаб тежаш имконини беради.

Ҳозир Қарши-Ғузор-Қамаши-Шаҳрисабз алоқа магистрали қурилиши жадал бормоқда.

Бу алоқа магистралининг ишга туширилиши кўриқ областдаги 7 район марказида шаҳарлараро алоқа каналларини кўпайтириш имконини беради.

ХОНАДОНЛАРГА «ЗАНГОРИ ОЛОВ»

Фарғона областидаги Данғара қишлоғи хонадонларига табиий газ туширилди. Бу ерга Қўқон — Наманган ер ости марказий магистралидан қувур ётқизилди. Яқин кунлар ичида газ плиталарининг «зангори олови» район марказидаги аҳоли хонадонларида ва Охунбобоев номли совхоз пахтакорларининг 275 уйида ёқила бошлайди. Калинин номли совхоз, бошқа хўжаликлар навбат келишини кутиб турибди. Фарғона областидаги пахтакорларнинг ўн етти ярим минг оиласи ҳозир арзон табиий ёқилғидан фойдаланмоқда. Беш йиллик охирига қадар хўжаликларнинг яна беш минг хонадонига газ туширилади.

Тошкент сувенир фабрикасида ўндан ортиқ турли совға буюмлари ишлаб чиқарилапти. Ёғочдан ишланган вазаларга талаб ортиб бормоқда. Суратда: рассом Назрулла Умаров совға буюмларига гул солмоқда.

И. Глауберзон фотоси

ҚИШЛОҚ СПОРТЧИЛАРИ ҲАЁТИДАН

ХАЛҚОБОДДА ТАНТАНА

Тошкент областининг Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси спорт комплексининг Халқобод посёлкасида бунёд этилиши қишлоқ аҳлини беҳад қувонтириб юборди. Бирлашма директори ишнинг кўзини биладиган, спорт ишларини ривожлантириш куйинчакларидан бири. Шу боис Жўра Хоназаров номини мухлислар ҳурмат билан тилга оладилар. Жўра ака пойтахт областининг «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида раҳбарлик қилган кезлари машъал хўжаликни спортда ҳам довруқ таратишига имкон яратган эди.

Жўра ака Янгийўлга келгандан бери спорт ишларида бирмунча жонланиш юз берди. Директор саломатлик бор ерда кайфият, муваффақият бор қабилида иш кўришни яхши билади. Шу боисдан бирлашмада дастлабки ишни хўжаликда спорт комплекси қуриш режасини умумий йиғилишга қўйишдан бошлади. Кўп ўтмай пудратчи «Ўзплодоовошчвинпром»нинг қурилиш тресли бунёдкорлари жами 5 минг томошабинни бағрига оладиган стадионни барпо этдилар. Стадионга «Соҳибкор» деб ном берилди. Шу бўлди-ю, «Соҳибкор» номи республикада танилиб қолди. «Соҳибкор» футбол командаси Ўзбекистон биринчилигида ажойиб ўйинлар кўрсатиб, мухлислар эътиборини қозониб келмоқда. Р. Сирожиддинов, И. Йўлдошев, И. Эрматов сингари моҳир соҳибкорчиларга «Пахтакор» командасининг собиқ ўйинчиси Александр Мягков устозлик қилмоқда.

Хўжаликда спорт билан шуғулланиш учун қулай шароитлар яратилиши билан мухлислар давраси ҳам, спортнинг ҳар хил турларига ихлос қўйган ёшлар сафи ҳам кенгайиб боряпти. Халқободликлар М. Турсунов, М. Башатов, С. Акимов сингари полвонлари билан фахрланадилар. Хўжалик спортчилари республика ҳамда иттифоқ миқёсидаги мусобақаларда иштирок этиб, муваффақият қозонмоқдалар. Ҳозир бу ерда ёшлар спортнинг футбол, кураш, баскетбол, енгил атлетика, волейбол, стол тенниси, шахмат каби турлари билан мунтазам шуғулланмоқдалар. Бирлашма велосипедчиларига республикада таниқли спортчи А. Дигусар пойга сир-асрорларини ўргатяпти.

Куни кеча Халқободда ўзига хос спорт байрами бўлиб ўтди. «Соҳибкор» стадионига райондаги «Коммунизм», «Ленинизм», Ленин номли, Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозлардан меҳмонлар ташриф буюрдилар. Стадионда Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси спорт комплексининг тантанали очилиш маросими ўтказилди. Спорт комплексининг очилишида сўзга чиққан Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари А. Алимов, бирлашма директори Ж. Хоназаров, қурувчилар номидан гапирган Ҳ. Маҳмудов, бирлашманинг биринчи бўлими ишчиси ВЛКСМ XVIII съезди делегати М. Бадалбоевалар ёшларга яратилаётган қулайликлар учун миннатдорчилик билдирдилар.

Спорт комплексининг тантанали очилишига бағишланган маросимда спортчиларнинг кўргазмали чиқишлари бўлди. Жумладан, чавандозлар, велосипедчилар, мотоциклчилар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Айниқса, гимнастикачиларнинг чиқишлари томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Нафис гимнастика бўйича спорт мастерлигига номзод Лола Зоировaнинг ҳаракатлари олқишга сазовор бўлди. Ўзига хос спорт байрами охирида «Соҳибкор» футбол командаси билан Тошкент областининг «Динамо» коллективи ўртасида учрашув ўтказилди. Бу ўйинда соҳибкорчилар 6:1 ҳисобида муваффақият қозондилар.

Усмон Юсупов номли ишлаб чиқариш аграр-саноат бирлашмасининг спорт комплекси очилиши зўр тантанага айланди.

Ф. КОЗИМОВ.

Суратларда: спорт байрамидан лавҳалар.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ БОШЛАНДИ

ҲАЁТ СИНОВЛАРИ

Кунма-кун йиртиб борилган календарда август ойининг охирги варағи ҳам кўринди. Республикамиз пойтахтидаги муҳташам бинолардан бирининг улкан залида зўр тантана. Бу ерга Тошкент Давлат медицина институтининг студентлигига лойиқ деб топилган кечаги абитуриентлар йиғилишган. Бугун уларнинг студентлар даврасига қўшилганликлари тантанали вазиятда нишонланади. Анъанага кўра шу маросим чоғида уларга шифокорларнинг қордек оппоқ қалпоқ ва халати, фонендоскоп ва рамзий синов дафтарчаси топширилади. Ёшларнинг чеҳралари гулгун, ҳамма хурсанд. Бир гапириб ўн кулишади. Бўлмаса-чи! Абитуриентликнинг ҳаяжонли, серташвиш онлари ортда қолди. Имтиҳонлару, конкурс довонлари ҳам.

Ҳурматли газетхон, биз шифокор бўлишга аҳд қилиб, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институтига ҳужжат топширган 6,5 мингдан зиёд абитуриент сингари воқеада бир оз илгарилаб кетдик. Ахир август ойи, демакки, қабул имтиҳонлари ҳам энди бошланди. Студентлик билетини олгунга қадар ўрта мактаб ҳажмида қандай билим эгалланганлиги тажрибали ўқитувчилар томонидан обдон синаб кўрилади. Бу орада конкурс ҳам бор.

Биринчи августнинг мусаффо тонги. Эрталаб соат саккиз. Икки қаватли бино байрамона безатилган. Бино пештоқига ўрнатилган радиокарнайи даволаш факультетининг абитуриентларини физика фанидан ёзма имтиҳон топшириш учун юқори қаватга таклиф этади. 77-, 78-, 2- ва 4-группа йигит-қизларининг икки ёндан зина орқали кўтарилиши фан чўққиларини забт этишга қатъий бел боғлаганликларининг рамзий ифодасидек туюлади.

— Медицина билим юртини тугатиб, марказий район касалхонасида ишлаётганимга беш йилдан ошди, — деди ёнгинамизда турган сирдарёлик С. — Биз эртага имтиҳон топширамиз. Шундай бўлса ҳам

Суратда: имтиҳон пайти.

А. Тўраев фотоси.

Репортаж

бугунданоқ негадир ҳаяжонланаяпман. Тўғри, ўрта мактаб ҳажмидаги баъзи материаллар ёддан чиққан экан. Институт маъмуриятига раҳмат. Биз учун обзор лекция ва консультациялар уюштиришди. Бир ой ичида унутилаёзган билимларни тўлдириб олишдан ташқари билганларимни ҳам мустаҳкамлашга муваффақ бўлдим. Тошкентда ўқишни кўпдан бери истайман. Орзуга эришиш учун эса бошқалар қатори имтиҳонларни муваффақиятли топшириб конкурсдан ўтиш қолди...

Кенг, ёруғ ва озода аудиторияларда абитуриентларга имтиҳон варақалари тарқатилди. Институт ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ўктам Орипович Ориповнинг ўзи барча ишга бош-қош. Ўқитувчилар имтиҳон тартиби, ёзма иш ёзиш тартибини шошилмай тушунтиришди. Шундан сўнг ручкаларнинг қитирлашию, аҳён-аҳёнда қоғозларнинг шилдирашидан бўлак тиқ этгач товуш эшитилмай қолди. Имтиҳон олинаётган фандан бор билимини кўрсата олиш учун белгиланган уч соат — кейинчалик эсланганида кишини энтиктириб юборадиган дамлар бошланади.

Суҳбатлашиш учун шу фурсатни қулай билган институт ректори бизни ҳолироқ кабинетга бошлади.

— Иккита даволаш, санитария-гигиена ва стоматология факультетларида тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатган 268 нафар йигит-қиз ва 30 нафар чет элликларни истисно қилганда бир ўринга 5-6 киши даъвогар деб айтиш мумкин. Ўтган йили эса бу кўрсаткич 4 киши эди. Олижаноб касб эгаси — шифокор бўлишга бел боғлаган абитуриентларнинг сал кам 500 нафари ўрта мактабни медаль ёки ўрта махсус ўқув юртини имтиёзли диплом билан тугатганлигини қайд этиб ўтиш лозим. Шунингдек, абитуриентларнинг 4,5 мингдан зиёди ишчи, колхозчи ёки уларнинг фарзандлари экани ҳам қувончлидир.

Айниқса даволаш факультетига кўп ариза тушди. Бунда ўрта мактабларда касб танлаш бўйича мунтазам равишда олиб борилган ишлар, шунингдек профессор ва ўқитувчиларимизнинг республика областларида ўтказган суҳбатлари ўз самарасини берди деб ўйлаймиз. Шу боисдан Андижон, Жиззах, Хоразм ва Сирдарё областларидан ҳам бу йил аризалар кўп тушди.

...Абитуриентлар имтиҳон топширмоқдалар. Уларнинг ниятлари эзгу, орзулари баланд. Касалликнинг олдини олиш, беморларни дарддан фориғ қилиш, зарурат туғилганда мураккаб операцияларга қўл уриш, бир сўз билан айтганда, инсон сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш истаги билан ёнмоқда улар.

Яна учта имтиҳон топширилиб, пухта билимлилар саралангач, Ўрта Осиёнинг энг кекса ўқув юртларидан бири — ТошМИда 1 сентябрдан ўқийдиган бир минг беш юз нафар студентнинг ҳаммаси узил-кесил аниқланади. Барча қулайликларга эга бўлган янги ўқув комплекси уларга мунтазир.

...Республикамизнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг ҳаммасида бўлгани каби Тошкент Давлат медицина институтида ҳам пухта тайёргарлик кўрилган экан, ёш мутахассислар тайёрлашнинг муҳим босқичи — қабул имтиҳонлари жуда яхши бошланди.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АВГУСТ ОБ-ҲАВОСИ

Ўртача ойлик ҳарорат нормага яқин бўлиши кутилмоқда. Август мобайнида ҳарорат баъзи жойларда нисбатан пастроқ бўлиши ҳам мумкин. Ҳарорат кечалари 13-18 дан 19-24 даражагача, кундузи 27-32 дан 33-38 даражагача кўтарилади. Чўл районларида кечалари 25-27, кундузлари 40-45 даражагача иссиқ бўлади. Уст-Юртда 4-8 миллиметрга яқин ёғингарчилик бўлиб, бу нормага яқин ҳисобланади. Фарғона ва Тошкент областларида ёғингарчилик миқдори 1-3 миллиметрдан ошмайди. Қолган жойларда ёғингарчилик бўлмайди. Умуман августда ҳавонинг очиқ келиши кутилади. Фақат ой боши ва охирида ҳаво бироз ўзгариб туради.

Л. ДЕМЕНТЬЕВА,
Тошкент гидрометеорология хизмати бўлимининг группа раҳбари.

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМЛИ 26-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1978—79 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИГА 8-СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича малакали кадрлар тайёрлайди: МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ (ўқиш муддати — 3 йил), ЭКСКАВАТОР МАШИНИСТЛАРИ (3 йил), 3 класс ТРАКТОРЧИ МАШИНИСТЛАР, АВТОСЛЕСАРЬ (3 йил), УЗУМЧИЛИК, БОҒДОРЧИЛИК ВА САБЗАВОТЧИЛИК БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР (3 йил).

Билим юртига кириб 3 йил ўқиган талабалар мутахассислиги бўйича гувоҳнома, ўрта маълумоти ҳақида аттестат ва хоҳловчилар шофёрлик гувоҳномаси ва диплом олиб чиқадилар.

ЎҚИШ ДАВРИДА ВА ЎҚИШНИ БИТИРГАЧ, 2 ЙИЛГАЧА ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИЛМАЙДИЛАР.

Билим юртини 75 процент «аъло» баҳо билан битирганлар имтиёзли аттестат ва диплом оладилар, ҳамда икки йил ишлаб бериш муддатини ўтамасдан олий ўқув юртига кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Билим юртига қабул қилинганлар ҳар куни уч маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ва стипендия билан, узоқдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар. Практика даврида ўқувчиларга ишлаган ҳақлари нақд тўланади.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТОПШИРИШЛАРИ ЛОЗИМ: ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, ҳарбий хизматга чақирилувчиларнинг гувоҳномаси, оилавий аҳволи тўғрисидаги справка, соғлиги тўғрисидаги медицина справкаси.

ҲУЖЖАТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Билим юртининг адреси: Булунғур район, Красногвардейск шаҳри, «ВЛКСМ 30 йиллиги» кўчаси, 105-уй.

СССР Давлат банкининг
ТОШКЕНТ ҲИСОБ-КРЕДИТ ТЕХНИКУМИ
1978—79 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ПУЛ МУОМАЛАСИ ВА КРЕДИТ, ДАВЛАТ БАНКИДА ҲИСОБ ВА ОПЕРАТИВ ТЕХНИКА, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШ ВА КРЕДИТЛАШТИРИШ.

Ўқиш муддати ўрта маълумотлилар учун 1 йилу 10 ой.

Кирувчилар қуйидаги кириш имтиҳонларини топширадилар: Маҳаллий миллат ёшлари машғулотлар ўзбек тилида олиб бориладиган группаларга кираётганда рус тили ўрнига тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактаб программаси ҳажмида ўзбек тилидан имтиҳон топширадилар.

Техникум директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), 4 та фотосурат (3х4 см.), 286-формадаги медицина справкаси.

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги тўғрисидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Ўрта маълумотлилардан ҳужжатлар 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 21 августгача ўтказилади.

21-24 АВГУСТ КУНЛАРИ МАНДАТ КОМИССИЯСИ ИШЛАЙДИ.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Киров райони, Далазор кўчаси, 29-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Геолого-разведка», 9, 24, 51, 60, 72- 44-автобусларнинг «Ғалаба боғи» бекатлари).

ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ
1978—79 ўқув йили учун

қуруқлик гидрогеологияси, метеорология, агрометеорология ихтисослари бўйича кундузги бўлимнинг 1 ва 2 курсига, сиртқи бўлимнинг 1 ва 3 курсларига; гидрометеорологик радиолокацион қурилмалар (радиотехник-аэролог) ихтисоси бўйича кундузги бўлимнинг 1 ва 2 курсига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ, ГИДРОЛОГИЯ, МЕТЕОРОЛОГИЯ ГРУППАСИ ЎҚУВЧИЛАРИГА ҲАР ОЙДА 30 СУМДАН, РАДИОТЕХНИК-АЭРОЛОГ ГРУППАСИ ЎҚУВЧИЛАРИГА ЭСА ОЙИГА 45 СУМДАН СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, З. Қобулов кўчаси, 45-уй (10, 14, 56-автобуслар, 2, 7, 10-троллейбуслар, 10, 23, 27-трамвайларнинг «Ишчилар шаҳарчаси» бекати). Телефон 48-07-21.

ТОШКЕНТ ТОПОГРАФИЯ ТЕХНИКУМИ
1978—79 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕХНИКУМ ТЕХНИК-ТОПОГРАФЛАР, ИНЖЕНЕРЛИК ГЕОДЕЗИЯСИ БЎЙИЧА ТЕХНИК, ТЕХНИК - АЭРОФОТОГРАММЕТРИСЛАР, ТЕХНИК - КАРТОГРАФЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАН ЙИГИТЛАРГА ЗАПАСДАГИ ОФИЦЕР УНВОНИ БЕРИЛАДИ.

Техник аэрофотограмметристлар ва техник-картографлар ихтисосларига қизлар ҳамда Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар қабул қилинадилар.

Ўрта маълумотлилар группасига кираётганлар рус тили ва адабиёти (иншо), математика (оғзаки)дан кириш имтиҳони топширадилар.

Техникум директори номига ўқишга кириш учун ёзилган ариза ўрта маълумотлилардан 10 августгача қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ — 20 АВГУСТГАЧА, ЎҚУВЧИЛАР СОСТАВИГА КИРИТИШ ЭСА 21-25 АВГУСТ КУНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 82-уй (17, 41, 69-автобуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Универмаг» бекати).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Эй, бахтли инсон!** (10.45, 13.30, 16.15, 19.00).

Парвоздаги турна — «ЧАЙКА» (11.30, 13, 14.30, 16, 18, 20, 21.30), «МОСКВА» (12, 14, 16, 17, 19, 20.00), «ВОСТОК» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «НУКУС» (11, 13.30, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Интерьердаги оилавий портрет — «ДРУЖБА» (12, 15, 18, 20.30), ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (11.15, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Уйинчоқ — «ДРУЖБА» (11, 13, 14.30, 17, 19, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.15, 16, 19, 21.00).

ЁЗГИ БИНОДА

(соат 20.50 ва 22.30 да бошланади)

Парвоздаги турна — «ФЕСТИВАЛЬ».

Интерьердаги оилавий портрет — «ХИВА».

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
2 АВГУСТ СОАТ 19.30 ДА СССР биринчилиги учун «ТОРПЕДО» (Москва) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

Футбол

В. Д. Журин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўрта Осиё ирригация илмий-текшириш институти (САНИИРИ) коллективи лаборатория бошлиғи, техника фанлари кандидати Р. Р. Абдурауповга онаси

Майрам АБДУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Олтин дарвоза». (музикали программа). 10.45 — Ҳужжатли фильмлар. 11.40 — «Киносаёҳатчилар клуби». 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.45 — «1978 йилги СССР давлат мукофоти лауреатлигига номзодлар». Рассом Д. Бисти. 16.15 — Спортчилар класси. 17.00 — «Москваликларнинг ишчи кафолати». 17.00 — «Горнчилар, қаердасиз?» 18.00 — Фан оламида». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ёшлар ва студентларнинг Гаванадаги XI жаҳон фестивалида. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.20 — Концерт 20.45 — Кинопрограмма. 21.30 — «Вақт». 22.00—Ёшлар ва студентларнинг XI жаҳон фестивалида. 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — Мультфильм. 11.20 — «Касблар ҳақида ҳикоялар». 11.50 — «Николай Бауман» (бадиий фильм). 18.00 — Мультфильм. 18.15 — «Бойчечак». 18.45 — «Ривожланган социализм шароитида КПССнинг аграр сиёсати». 19.00 — «Зангори экран» почтаси. 19.30 — Футбол. «Пахтакор» — «Торпедо». Танаффусда — «Ахборот». 21.15 — «Ахборот». 21.30 — «Вақт». (Москва). 22.00 — «Қишлоқ қурилиши». 22.15 — «Вировнинг номида». (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Самарининг ташвишли тунлари» (бадиий фильм, 1-серия). 20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Пойтахт област далаларида. 20.55 — Реклама. 21.10 — Ҳужжатли фильм.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ёш композиторларнинг асарлари. 11.15 — «Бунёдкорлар» 11.30 — Ф. Шукурова чалади. 12.00 — «Узбекистан индустриальний». 13.30—Концерт. 14.00 — «Ғўза парвариши илғорлари ҳақида ҳикоялар». 16.10 — «Жиззах чўлини ўзлаштирувчилар, Сизлар учун» (Концерт). 18.15 — «Таътиллар — спорт мавсуми». 18.30 — Москва. «Миллионлар ленинча университети». 19.20 — «Ёзги парк» (репортаж). 19.40 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 19.50 — Уд оҳанглари. 20.20 — Концерт. 21.00 — Чорвадорлар учун концерт. 21.30 — «Шеърият кечаси». 22.28 — «Қадрдон далалар». 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05 секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24. ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42. Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85. Жиззах — 31-66; Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 02570. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 175.